

№ 17 (471) 12 траўня 2006

www.nn.by

Наша Ніва

П Е Р Ш А Я   Б Е Л А Р У С К А Я   Г А З Э Т А   ISSN 1819-1614

Заснаваная ў лістападзе 1906. Адноўленая ў траўні 1991. Выдавец: Фонд выдання газеты «Наша Ніва». Выходзіць штотыднёва, у пятніцы

9 771819 161008

Гэта волі нашай гарт

Касцяпяровіч на волі. Фінькевіча (на фота) вызвалілі ў залі суду, але адпраўляюць на хімію. Хлопцы выходзяць з турмаў з горда ўзынятыхі галовамі. Будучыня беларускай справы залежыць перадусім ад трываласці палітвязняў. Старонкі 6—7.

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

ЦЁТКА

ВЕРА БЕЛАРУСА

Веру, братцы, ў нашу сілу,
Веру ў волі нашай гарт:
Чую агонь ў нас — ня брыну,
Бачу, братцы, мы ня з карт,
Мы ня з гіпсу, мы — з каменяня,
Мы — з жалеза, мы — са сталі,
Нас кавалі у пламеньні,
Каб мацнейшымі мы сталі.
Цяпер, братцы, мы з граніту,
Душа наша з дынаміту,
Рука цвёрда, грудзь акута,
Пара, братцы, парваць пута!

1905

Артуру Фінькевічу
пагражала 12 гадоў
турмы.

Урад:
усходнікі
дамінуюць
над заходнікамі

Сфармаваны новы склад ураду. У ім
дамінуюць выхадцы з Усходняй Беларусі
і Рәсей. Старонка 5.

Каб
гарантавана
атрымліваць
«Нашу Ніву»

проста паведаміце
ў Рэдакцыю свой
адрас. Адначасова
Рэдакцыя звязвітаеца
з просьбай ахвяраваць
на выданне.
Дэталі —
старонка 23.

Трактар
Belarus

З трактарам
трэба па-
механізтарску!
Эсэ Лявона
Вольскага.
Старонка 28.

люстра дзён

Моладэь бароніць «НН» 4

Урад: усходнікі дамінуюць над заходнікамі 5

Касьпяровіч на волі 6

Суды над Фінкевічам і Сасімам 7

Чоткі Чачоткін 8

Старшыня Саюзу пісменнікаў звольнены з БДУ 8

Жывеце да саміту G8? 9

Бел-чырвона-белая эстафета ў Салігорску 9

Дысыдэнтка вывесіла на сваёй хаце 9

Касьпяровіча зноў затрымалі 9

Калі дэмакратычныя лідэрныя выходзяць 10

10 гадоў «Вясне» 10

Якубовіч выкryвае «дэструкцыйныя СМІ» 11

Аплата бясплатнай адукцыі 11

«Рацыя» вярнулася ў ФМ-этэр 11

«Нашы касьцёлы». Электронная энцыклапедыя 11

Свята пад фырчаныне генератара 13

Літаратура

камэнтары

Затрыманы супрацоўнік КДБ 11

Віталь Тарас. Навобмацак 14

Аляксандар Класкоўскі. Старыя граблі ўжо чакаюць 16

левым вокаM

Лёлік Ушкін. Дзе справядлівасць? Адкрыты ліст генпрокурору 17

з усіх старон

Алесь Кудрыцкі з Берліна, Крайцбэргу. Лагодная рэвалюцыя 12

хроніка

Павал Севярынец, Лісты з лесу: Вясна на Лясной вуліцы 20

Хроніка рэпресій і супраціву за 26 красавіка — 7 траўня 20

пошта

рэдакцыі

Лісты і водгукі 18

Алесь Шатэрнік. Ордэн свабоды 19

Беларусы Познані займелі сядзібу 19

прамэнад

Алег Скрыпка: Ваш рок круцейшы ў тры разы 26

літаратура

Лявон Вольскі. Трактар Belarus 28

газэтка дзеткам

Лясная крыжаванка 30

ад рэдакцыі

Лідэраў дысыдэнтаў не выбіраюць, імі становяцца

Лідэрам дысыдэнцага руху трэба ўспрымаць як свой посьпех амбіцыі маладога пакалення, што падрастае ў іхных партыях і асяродках. Раз ёсьць падрост, значыць, справа ня гіне, а разгортваецца. **Барыс Тумар** адказвае Аляксандру Фядуту.

Затрыманыне і збіцьцё Лябедзькі, крымінальная справа супраць яго паводле абвінавачвання ў тэрарызме, затрыманыне Вячоркі пасля Чарнобыльскага шляху, працяглае зняволенне лідэра Грамады Казуліна далі ясны адказ Аляксандру Фядуту. Фядута, нагадаем, заклікаў да ратацыі лідэраў партый — нехта, маўляў, мусіць узяць на сябе адказнасць за паразы, маецца на ўзвазе — за тое, што Лукашэнка ўсё яшчэ застаецца пры ўладзе.

Ратацыя лідэраў — заўжды добра. Але сёньня быць сапраўдным палітычным лідэрам — гэта сядзець у турме. Гэта быць Махатмам Гандзі. Гэта рызыкаўца здароўем штодзённа. Хто схоча стаць такім лідэрам? Амбіцыёзных асобаў у дысыдэнцкім руху не бракуе. Ня ўсе сярод іх здольныя. Ня ўсе сярод здольных мужнія. Ня ўсе сярод мужніх ня выберуць шлях кампрамісаў пры сутыкненіі з жорсткай рэальнасцю, з рэальнасцю не аднаго дня, а далёкай перспектывы.

Што выплучае сапраўдных дысыдэнцікіх лідэраў — дык гэта ахварнасць. У чым у чым, але ў асабістай мужнасці лідэрам існых дэмакратычных партый не адмовіш. Увогуле ж лідэраў пратэсту не выбіраюць, імі становяцца. Апазыцыйнае лідэрства — сапраўднае, а ня раўтавае — сёньня ў Беларусі мала дае і многага вымагае.

Варта дадаць і іншае. Лідэрам дысыдэнцага руху трэба ўспрымаць як свой посьпех ціск, крытыку і — як бяз гэтага — амбіцыі маладога пакалення, што падрастае ў іхных партыях і асяродках. Гэта не выява проблемаў, гэта прыкмета посьпеху. Раз ёсьць падрост, значыць, ваша справа ня гіне, а разгортваецца. Фатальна, калі падросту няма. Тады гэта ўжо ня лес, а ў лепшым выпадку парк, а ці выпаленае поле. Ніхто са «сваіх», у рамках сваёй систэмы, ня кідае выкліку Пазыняку ці Лукашэнку. Ці ж гэта тое, пра што вы марылі?

ЮЛЯ ДАРАШКЕВІЧ

Дзень Перамогі.
Цэнтар Менску.

Моладзь бароніць «НН»

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

28 красавіка ў сталіцы
прайшоў флэш-моб
салідарнасьці з «Нашай
Нівой».

Наши карэспандэнты былі ўражаныя колькасцю людзей, якія адгукнуліся на заклік інтэрнэт-супольнасьці падтрымаць найстарэйшую беларускую газету. Тры сотні чалавек сабраліся на месцы, дзе стаяў намётаў гарадок, і адначасова разгарнулі прынесенныя з сабою нумары «НН». Відовішча ўражвала. Газэтай на ўсіх не хапала: набыць «Нашу Ніву» ў Менску зараз практична немагчыма. «Ну адарвіце нам хоць пару старонак!» — съмляліся тыя, хто прыйшоў з пустымі рукамі.

Сярод флэш-мобаўцаў вылучаліся заўсёдныя праваахоўнікі ў цывільнным. Таксама з газэтамі ў руках. Некаторыя паапраналі пінжакі. Маў-

АЛЕСЬ МІХАЛОК

Флэш-моб
салідарнасьці з
«НН» у Менску.
Трыста чалавек
прайшлі ад
Кастрычніцкай
плошчы да
плошчы
Перамогі.

Салігорская акцыя
сабрала каля
тыцця чалавек.

ляў, газета ж для інтэлігэнцыі, у спартовым касьцюме неяк няёмка... Потым грамада, чытаючы газеты, рушыла праспектам да плошчы Перамогі.

Цішыню парушалі супрацоўнікі сілавых структур, якія па гучнай сувязі папярэджвалі чытальнікаў пра адказнасць. На мосьце цераз Свіслач спаткалі здымачную группу БТ, якая працавала над якімсьці сваім сюжэтам. Відавочцы казалі, што аператар, пабачыўшы людзей зь незалежнай прэсай у руках, кінуўся з праспекту хавацца пад мост.

Людзі на праспэкце на флэшмоб рэагавалі жыво. «Ну і дзе ж ваш Мілінкевіч?» — пыталася кабета, пабачыўшы ў моладзі значкі «За Свабоду». «Сядзіць Мілінкевіч!» «Як сядзіць?!» — іронія зъмянілася зъдзіўленнем і абурэннем.

Пасыль сканчэння акцыі, калі людзі разыходзіліся з плошчы Перамогі, спэцназаўцы ў цывільнym паспрабавалі схапіць двух удзельнікаў. Але на дапамогу ім кінуўся іншыя і вырвалі з рук міліцыянтаў. Тады «цихары» зъмянілі тактыку. Яны затрымлі некалькі чалавек на вуліцы Кісялёва і яшчэ пяць чалавек на вуліцы Янкі Купалы. Затрыманых адвезлі ў аддзел міліцыі Цэнтральнага раёну й перапісалі па шпартнага звесткі.

***

2 траўня флэшмоб у падтрымку «НН» адбыўся ў Салігорску. Тры дзясяткі юнакоў і дзяўчат а 20-й сабраліся на цэнтральнай плошчы і дэмантравалі чыталі «Нашу Ніву».

***

А 4 траўня флэшмобэраў з «Нашай Нівой» ды іншымі незалежнымі газетамі затрымлівалі ля выстаўнага комплексу «Белэспа», дзе праходзіла афіцыйная выставка СМИ.

***

Дзякуючы усім удзельнікам флэшмобаў. Сваім ўчынкамі вы надаяце нам новую сілу, каб працаваць. Галоўным сродкам барацьбы Рэдакцыі будзе выдаванье «Нашай Нівы». А вы таксама пішэце ў яе і бярэце ўдзел у распаўсюдзе. Гэта наш галоўны моб.

Сяргей Мікулевіч

Урад: усходнікі дамінуюць над заходнікамі

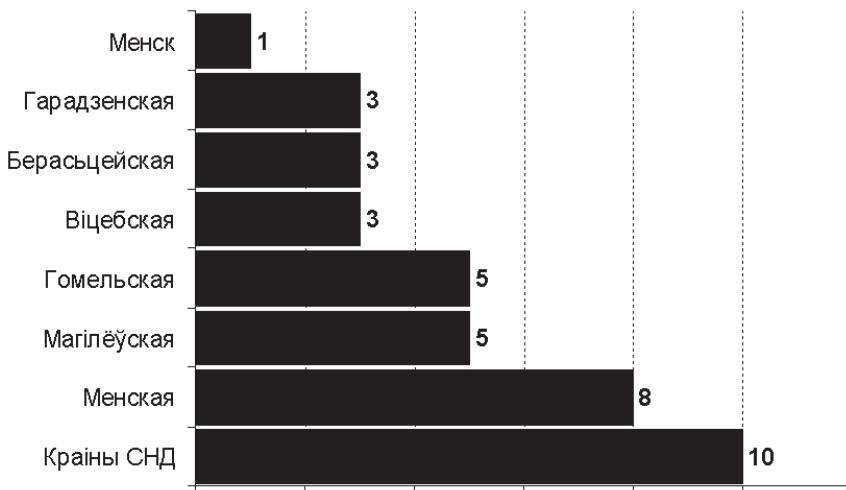
Сфармаваны новы склад ураду Беларусі. У ім, як і раней, дамінуюць выхадцы з Усходняй Беларусі і Расеі. Сярод віцэ-прем'ераў няма ніводнага чалавека з заходу краіны, а сярод ключавых міністэрстваў — толькі абаронай (Леанід Мальцаў, Слонімшчына) і падаткамі і зборамі (Ганна Дзейка, Валожыншчына) кіруюць заходнікі.

Сам прэм'ер Сяргей Сідорскі паходзіць з Гомелю. Стуль жа і кіраунік КДБ. У Калінкавічах нарадзіўся першы віцэ-прем'ер Уладзімер Сямашка. Віцэ-прем'ер Іван Бамбіза — зь Петрыкаўскага раёну. Варта нагадаць, што Гомельшчына і Магілёўшчына палітычна самыя пралукашэн-

каўскія рэгіёны.

Яшчэ два віцэ-прем'еры — навічок ураду Віктар Бура і Андрэй Кабякоў — нарадзіліся ў Расеі. Усяго амаль траціна членаў ураду паходзяць з Расеі і іншых рэспублік былога СССР. Сярод іх міністры эканомікі Мікалай Зайчанка (Прыморскі край, Расея), замежных справаў — Сяргей Мартынаў (Ленінакан, Армэнія), унутраных справаў — Уладзімер Наўумаў (Смаленск), старшыня вайскоў-прамысловага камітэту Мікалай Азаматаў (Краснадарскі край, Расея), дзяржкамітэту памежных войскаў — Аляксандар Паўлоўскі (Маскоўская вобласць).

Мікола Бугай

На дыяграме: паходжанне міністраў ураду.

Паважаны чытач,

Яшчэ раз нагадваем, што ў сувязі з новым ціскам на газету можа скласціся такая сітуацыя, што на пэўны час друк газеты стане проблематычным. Магчыма, у гэты пэрыяд мы зможам друкаваць толькі абмежаваную колькасць асобнікаў. Таму просім ТЫХ, ХТО ЗМОЖА ПЭЎНЫ ЧАС ЧЫТАЦЬ ГАЗЭТУ ПРАЗ ІНТЭРНЭТ, паведаміць нам. Калі для вас ІНТЭРНЭТ АБСАЛЮТНА НЕ ДАСТУПНЫ, НІЧОГА НЕ ПАВЕДАМЛЯЙЦЕ.

(8-017) 284-73-29,
260-78-32 (МТС),
618-54-84 («Вэлкам»);
e-mail: dastauka@tut.by.

Вялікі дзякуючы тым 120 чытачам, хто ўжо паведаміў у Рэдакцыю, што можа чытаць газету праз Інтэрнэт.

Касьпяровіч на волі

Хлопец адседзеў тэрмін у адной камэры з крымінальнікамі, у тым ліку рэцыдывістамі.

28 красавіка а 17.15 з Жодзінскай турмы №8 на волю выйшаў датэрмінова вызвалены моладзеў актыўіст Зыміцер Касьпяровіч.

Затрыманы 17 студзеня падчас таго, як сарваў сыціг зь Менгарвыканкаму, ён правёў за кратамі 3 месяцы і 11 дзён. Асуджаны на 5 месяцаў турэмнага зняволення, ён мусіў выйсці ў чэрвені.

Кароткаstryжаны схуднелы Зыміцер выйшаў на волю адным з апошніх у групе датэрмінова вызваленых: агулам у той дзень вызвалілася каля 20 чалавек. Першыя пытаныні Касьпяровіча былі пра палітыку: «Што было на Чарнобыльскім шляху? Ці многа было народу? Міліцыянты мне сказалі, што нібыта Мілікевіч пасадзіл...» Касьпяровіч кажа, што «20 дзён пераседзеў», бо, згодна з законам, умоўна-датэрмінова яго мусіў вызваліць раней.

Першое пачуцьце — радасць, што нарэшце вызваліўся: «Тры з паловай месяцы ня бачыў волі, бачыў адны съены ў камэры — толькі ў дворык выводзілі. Рэжым тут дастаткова жорсткі: а 6-й — пад'ём, а 10-й — адбой, удзень спаць нельга. Таму хочацца ў першую чаргу паспаць. Дзіўнавата троху бачыць вялікую прастору, дзіўнавата троху пачуваюся».

Пра падзеі ў краіне Зыміцер меў толькі ту юную інфармацыю, што пераказала маці: «Тэлевізара ў камэры няма, газэты не перадавалі — толькі тыя, што заказным лістом. Я меў спатканье з маці і ведаў, што каля 200 чалавек было завезена сюды ў турму. Іншая справа, што ў іншых камэрах гэтага ня ведалі. Газэты даходзілі, аднак некаторыя — ня цалкам, а толькі частка газэты».

Сваіх плянаў на будучыню Касьпяровіч не хавае: «Тое самае, што рабіў да таго, як мяне пасадзілі. Напэўна, буду займацца турыстычнай дзейнасцю. Ёсьць яшчэ такія пляны: вучыцца ў Беластоку, працягваць адукацыю, хацела ся б пачаць працаўца над магістэрскай дысэртацыяй».

Разам з тым ад далейшай грамадзкапалітычнай дзейнасці Зыміцер Касьпяровіч, унук рэпрэсаванага, не адмаўляеца: «Мая пазыцыя не зьмянілася, яна нават больш умацавалася».

Аркадзь Шанскі

Артур Фінькевіч: «Улады не захацелі рабіць зь мяне 21-гадовага палітвязня»

Суд Першамайскага раёну прысудзіў Артуру Фінькевічу 2 гады «хімі». Судзьдзя Вікторыя Зайцаўа расцаніла нанясеныне графіці «Мы хочам новага» як злоснае хуліганства (ч.2 арт. 339 КК). У той жа час з хлопца знялі абвінавачваныне ў пашкоджанні маёмысці (ч.3 арт. 218), паводле якога яму пагражала ад 7 да 12 гадоў зняволенія.

З 31 студзеня А.Фінькевіч знаходзіўся ў СІЗА, дзе адзін дзень яму залічваўся за два. За час зняволенія ў съедчым ізалятары хлопец на мей парушэнняў, таму можа разлычвацца на жнівенскую амністію. У такім разе на «хімі» ён прабудзе каля 5 месяцаў. Да моманту, пакуль Дэпартамэнт па выкананні прысуду вызначыца зь месцам адбыванья пакарання, Артур будзе знаходзіцца пад падпіскай пра навыезд.

Па агучванні прысуду маладога палітвязня сустракалі сябры і родныя, якія праз перапоўненасць залі не патрапілі ў суд. Спаткаць яго прыйшлі і вызваленія ўчора моладзевыя актыўісты, што адсядзелі па 5 сутак за акцыю салідарнасці з Артурам, а таксама Зыміцер Касыяровіч. Ар-

тур, як заўважылі яго сябры, заўважна схуднеў. На пытанні журналістаў адказваў паволі, казаў, што паслья камеры, дзе самым цяжкім была адсутнасць паветра, яму точыцца галава. У руках хлопец трymаў зімовую куртку.

З прысудам Артур не пагадзіўся, але і абскарджаць яго не зьбіраецца, ня бачачы ў гэтым мэтазгоднасці. Прычынай такога «мяккага» прысуду, улічваючы пагрозу зняволенія да 12 гадоў, лічыць нежаданьнем уладаў ганьбіца зняволенінем 21-гадовага юнака. І дадае: «Я рыхтаваўся да таго, што атрымаю сама меней 5 год, аднак улады відавочна баяцца, бо адчуваюць незваротнасць пераменаў у краіне».

«Галоўнае для мяне цяпер — пасльпець пабачыцца з усімі сваімі, падзякаваць усім, хто мяне падтрымліў цягам зняволенія», — дзеліцца Артур плянамі на бліжэйшую будучыню. Нягледзячы на тое, што лісты ў СІЗА даходзілі зь вялікім спазненінем, праз некалькі тыдняў, ён у курсе ўсіх гарачых навінаў. Пра тое, што атрымалася, ён не шакае.

Сямён Печанко

Флэшмоб перад Першамайскім судом падчас разгляду справы Фінькевіча.

А. Фінькевіч сядзе ў аўтазак паслья першага дня суду.

Вызваленне.

Суды над Фінькевічам і Сасімам

Артура Фінькевіча арыштавалі 31 студзеня за нанясеныне палітычных графіці. Але вінаваці яго не ў палітыцы, а ў нанясеныне шкоды грамадзкой маёмысці на амаль 17 тыс. далароў — «у асабліва буйным памеры». Хлопцу пагражала ад 7 да 12 гадоў зняволенія. Дзяцюк трymаўся мужна. Ён признаў, што наносіў надпісы «Достал» і «Мы хочам новага» ў раёне вуліцаў Казлова і Платонава ў Менску, але патумчайшы гэта жаданнем выказаць сваю палітычную пазыцыю — што ён ня мог зрабіць іншымі способамі з прычыны манаполізацыі CMI і парушэння іншых канстытуцыйных свободаў у краіне.

Праваабаронцы называлі абсурднымі абвінавачаньні ў нанясеныне шкоды ў «касабліва буйным памеры» праз дзясятак графіці.

Суд пачаўся 4 траўня, але быў адкладзены, бо судзьдзя запатрабавала ад прадстаўнікоў камунальнага службай доказаў таго, што шкода ад графіці сапраўды настолькі вялікая. Пазоўнікаў з аддзелу ідэалёгіі, якія прыйшлі, каб «выказаць меркаваны» адносна паводзінаў Фінькевіча, яна абsecла: «Вашыя меркаваныні могуць каштаваць яму ад 7 да 12 гадоў турмы. Нясіце каштарысы».

Падчас акцыі ў абарону Фінькевіча 4 траўня былі затрыманыя

Крысьціна Шацікова (50 б.в., штрафу), **Аляксей Казулін**, **Юры Талстой**, **Аляксандар Рэзынкаў**, **Андрэй Ігнатык**, **Надзея Батура** (усіх пакаралі арыштам на 5 сутак). Затрыманыя журналісткі **Тацяну Сынітко** і **Натальлю Валакіду** вызвалілі паслья прагляду апэратыўных здымак.

Суд над **Мікітам Сасімам** у Баранавічах, распачаты ў той самы дзень, быў перанесены на 11 траўня. Уначы перад судом у Баранавічах затрымалі абаронцаў намётавага мястэчка **Любоў Качынскую**, **Кацярыну Дзяткоўскую** і **Настасью Коршун** падчас расклейкі налепак «Свабоду Сасіму»: усім далі штрафы па 2 б.в.

Чоткі Чачоткін

У Горках зьнішчылі тыраж мэтадычкі па гісторыі Беларусі.

У Беларускай дзяржавай сельгасакадэміі (БДСГА) у Горках адміністрацыя пры канцы красавіка зьнішчылі тыраж мэтадычкі для студэнтаў-започнікаў. Аўтарамі гэтага шараговага для ўстановы навучальнага дапаможніка па гісторыі Беларусі, адраванага студэнтам-започнікам, былі выкладчыкі катэдры гісторыі й культуралёгіі.

Фармальнае падставай стала тое, што пры друку на апошніх старонцы выданья выпалі 20 назваў кніг, рэкан-мэндаваных для вывучэння.

Праўдзівае ж незадавальненіне адміністрацыі выклікаў змест мэтадычкі — «ненадпаведны дзяржавай ідэалёгія». Не ўратавалі дацтвныя водгукі рэцензэнтаў і навуко-ва-мэтадычнай рады ака-дэміі. Брашура, выдадзеная на сродкі акаадэміі накладам 500 асобнікаў, пасыпела «пражыць» каля тыдня. Час-тку яе накладу аддалі ў мэтадычныя кабінеты катэдры, час-тку меркавалі прадаць студэнтам-започнікам. Аднак прадстаўнікі рэктарату забрали ўвесці наклад і запатрабавалі ад аўтараў здаць нават аўтарская асобнікі.

Пагадзіліся на ўсе. Прафэсару гісторыі Аляксандру Каданьчыку і Валер'ю Шчэрбіні

баву прарэктар па выхаваўчай работе Аляксандар Чачоткін пагражая крымінальной адказнасцю за крадзеж дзяржмаёмыцца — так ён называў іхнью адмову аддаць аўтарскія асобнікі. Абодва выкладчыкі зазначылі, што аўтарская асобнікі ёсьць іхнай уласнасцю паводле закону ды пропанавалі: «Калі вам так хочацца, дык мы можам выкупіць сваю брашуру за любы кошт».

Што ж выклікала «ідэалёгічны пералік» у адміністрацыі БДСГА? А. Каданьчык, пішучы пра Дэкларацыю аб дзяржавным суверэнітэце Беларусі, ставіў яе поруч з Трэцій устаўнай граматай БНР і Маніфэстам пра аб-

вяшчэнье БССР. Згодаў, што дзень 27 ліпеня нездарма лічыўся дзяржавным съятам. Аўтар разыдзелу пра Другую сусветную вайну В. Шчэрбаў распавядаў пра розныя погляды на проблему, згадваў спречныя пытанні з гісторыі партызанскаага руху. Усё гэта ім паставілі ў віну.

Для Каданьчыка гэта сутычка з адміністрацыяй БДСГА на першай. Актывіст ТВМ, у прэзыдэнцкую кампанію ён уваішоў у ініцыятыўную групу Мілінкевіча. У студзені 2006 г. яго выклікалі ў рэктарат і патрабавалі выйсці з групы. Аднак прафэсар, які дапрацоўвае апошні год перад пэнсіяй, пагрозаў не спалахніцца. Што праўда, чакацца падаўжэння контракту пасля ўсіх гэтых канфліктаў яму не выпадае.

Аркадзь Шанскі

Старшыня Саюзу пісьменнікаў звольнены з БДУ

Кіраўніка Саюзу беларускіх пісьменнікаў Алеся Пашкевіча звольнілі з пасады дацэнта на філялягічным факультэце Белдзяржуніверсітету.

Пагроза звольненіня над Пашкевічам вісела даўно, яшчэ з таго часу, як ён актыўна заангажаваўся ў палітычную кампанію А. Казуліна. На факультэце, як кажа Пашкевіч, вакол яго пачала штучна стварацца негатыўная атмасфера. Каб не працягваць гістэры, кіраўнік СБП пропанаваў «мірнае пагадненіне»: ён напісаў заяву на звольненіне «па ўзгадненні бакоў» (бо працуе на контракце), але не праставіў даты. У кіраўніцтва філфаку ён папрасіў магчымасці дачытаць да канца навучальнага году курсы, якія вядзе ў студэнтаў, а з верасня 2006 г. меўся ссысці.

Аднак 17 красавіка Пашкевіча выклікалі ў аддзел кадраў БДУ і пропанавалі прыклады подпіс пад загадам пра звольненіне і забраць працоўную кніжку. На заўгату Пашкевіча, што заявіва не аформленая належным чынам і ніякага «узгадненія бакоў» не было, кадравічка толькі съцепанула плячыма.

Куды цяпер падавацца на працу, Але́сь яшчэ ня ведае. Кажа, што падумашь пра гэта не пасыпей, бо ўвесці час забірае падрыхтоўка да судовага працэсу. Мін'юст зъбіраеца ліквідаць най-

старэйшы творчы саюз Беларусі. Аднак здавацца Пашкевіч не зъбіраеца і разглядае магчымасць суду супраць БДУ за незаконнае звольненіне.

АІШ

Але́сь Пашкевіч (справа) суправаджае Аляксандра Казуліна на рэгістрацыю кандыдатам у прэзыдэнты.

Жывеце да саміту G8?

Суды сталі часцей выносіць апраўдальныя прысуды па палітычна матываваных справах або адкладаць вынясеньне рашэння пасля таго, як некалькіх «судзьдзяў—перадавікоў» уключылі ў сьпісы «неўязных» краіны Эўразьвязу і ЗША.

Судовы працэс па закрыцці Саюзу беларускіх пісьменнікаў 5 траўня быў адкладзены судзьдзём Вярхоўнага суду Ігарам Мільтом на няпэўны час.

Мін'юст закідаў грамадzkай арганізацыі «неправільную» шыльду (з «Пагоняй»), неадпаведную форму пячаткі й блянкай, страту арыгіналу Статуту й арганізацыю зъезду Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада). На ўсе закіды пісьменнікі знайшлі свае доказы: а) шыльда вісіць на будынку, які належыць не арганізацыі, а Кірауніцтву справаў прэзыдэнта; б) пячатка й блянкі даўно перароблены пасля заўваг Мін'юсту; в) арыгіналу Статуту няма, але

ёсьць завераная самім міністэрствам копія; г) да арганізацыі зъезду пісьменнікі ня маюць анякага дачынення, што пацвердзіў у судзе й намеснік старшыні партыі Уладзімер Нісцок.

Перакладчык Лявон Баршчэўскі кажа: «Міністэрства юстыцыі села ў лужыну. А што яно хацела, калі справа была выссана з пальца».

Намеснік старшыні СБП Міхась Скобла лічыць рашэнне судзьдзі перамогай: СБП стаў першай грамадzkай арганізацыяй за апошнія гады, якую пасля пазову Мін'юсту не зачынілі зь першага заходу.

Наколькі рэальный застасцца пагров за закрыцця? Працэс адкладзены «на

няпэўны час». Выказваюцца меркаваныні, што адклад можа працягнуцца да саміту G8. Іншыя зважаюць на тое, што суды сталі часцей выносіць апраўдальныя прысуды ў палітычна матываваных справах або адкладаць вынясеньне рашэння пасля таго, як некалькіх «судзьдзяў—перадавікоў» уключылі ў сьпісы «неўязных» краіны Эўразьвязу і ЗША.

Ніхто з пісьменнікаў ня верыць, што ўлады злітаваліся над найстаратэйшым творчым саюзам. Кірауніцтва Саюзу пісьменнікаў па-ранейшаму разглядае варыянт рэгістрацыі за межамі Беларусі ў выпадку закрыцця арганізацыі ў Беларусі. Месцам «легалізацыі» можа стаць Москва або Кіеў ці Вільня.

Увесень мае адбыцца чарговы спрэваздачна-выбарны зъезд СБП, дзе і будзе вырашашца далейшы лёс арганізацыі.

Аркадзь Шанскі

Бел-чырвона-белая эстафета ў Салігорску

5 траўня ў Салігорску адбылася міжнародная спартовая эстафета, ініцыяваная БРСМ. Моладзь бегала па галоўных вуліцах гораду ўслед за машынай ДАІ. Адзін з салігорскіх маладафрантоўцаў пад бадзёрыя крыкі людзей на вуліцы далучыўся да эстафеты, тримаючы бела-чырвона-белы сцяг. Перадаваць яго хлопец, аднак, нікому ня стаў, каб не злаваць міліцыянтаў, якія і так ужо не знаходзілі сабе месца праз развязваныя ў той дзень у горадзе расцягікі ў падтрымку палітвязняў.

Прысутны

Дысыдэнтка вывесіла на сваёй хаце плякат «Свабоду палітвязням»

Дысыдэнтка Аксана Новікова вывесіла на сваёй хаце ў прыватным сэктары Менску плякат з надпісам «Свабоду палітвязням». Надпіс чорным па белым ужо больш як тыдзень вісіць на ўзроўні гарышча і добра бачны людзям на вуліцы і наведнікам прадуктовай крамы сталічнага раёну «Сельгаспасёлак».

АЧ

Касцяпяровіча зноў затрымалі

Зыміцер Касцяпяровіч, які толькі выйшаў з Жодзінскай турмы, 7 траўня патрапіў пад «хапун» перад флэш-мобам «Год без Скарыны». Яго затрымалі за 200 м ад меркаванага месца флэш-мобу. «Пайшоў паглядзець, што такое флэш-моб. Выйшаў з мэтро, прайшоў 200 м — тут мяне і затрымалі. Як вызначылі, што я іду на флэш-моб, — не разумею», — распавядае Зыміцер.

У пастарунку Касцяпяровіч паказаў міліцыянтам даведку пра вызваленне з турмы. «Яны сталі правяраць па сваіх

крыніцах. Нехта тэлефанаваў ім у пастарунак наконт мяне — мо з КДБ», — пасыміхаеща хлопец. Пераважная бальшыня затрыманых разам зь ім былі непаўнагодзінія, некаторыя — выкладчыкі ВНУ. «Міліцыянты хацелі прачытаць ім нейкую лекцыю пра герб, сцяг і г.д. Але яны разгаварыліся са мной пра жодзінскую турму й потым сказаў затрыманым: глядзіце, з кім вам сядзець давялося!» — Касцяпяровіч не хавае іроніі.

У пастарунку затрыманых пратрымалі гадзіны дзінне, пасля чаго адпусцілі.

АШ

Калі дэмакратычныя лідэры выходзяць з Акрэсьціна

У чацвер і пятніцу з спэцпрымальніка-разъмеркавальніка, што на заўлку Акрэсьціна ў Менску, выйдуць на волю лідэры дэмакратычнага руху, асуджаныя за організацыю Чарнобыльскага шляху 26 красавіка.

Павінны быць вызваленыя ў чацвер, 11 траўня:

9.00 — Сяргей Калякін, лідэр камуністаў.

22.00 — Вінцук Вячорка, старшыня ПБНФ.

Павінны быць вызваленыя ў пятніцу, 12 траўня:

9.00 — Аляксандар Бухвостаў, прафсаюзны лідэр.

9.00 — Зыміцер Дашкевіч, сустаршыня незарэгістраванага «Маладога фронту».

11.50 — Аляксандар Мілінкевіч, лідэр аб'яднаных дэмакратычных сіл Беларусі.

Сустракаць палітвязняў маюць родныя, сябры, знаёмыя, паплечнікі, рок-музыкі.

АЛЯКСАНДР ПІЛКЕВІЧ

10 гадоў «Вясенье»,

якая робіць тое, чаго ніхто больш не наважваецца рабіць.

Спачатку ўзынік праваабарончы цэнтар «Вясна-96». Дзеля практичнай патрэбы дапамогі рэпрэсаваным за ўдзел у дэманстрацыях у абарону нацыянальнай незалежнасці, што выбухнулу ўвесну 96-га, пасыля таго як А.Лукашэнка пасправаў падпісаць са-

юзныя дамовы з Расеяй. Пасыля цэнтар стаў называцца проста «Вясна». Пасыля яго пазбавілі рэгістрацыі. Гэта не перашкоджала праваабаронцам на чале з Алесем Бяляцкім, якія яго заклалі, і надалей практична дапамагаць сотням рэпрэсаваных. Яны рабілі тое,

што ніхто больш не наважваўся рабіць. Яны дзеянічалі там, дзе ніхто больш не наважваўся дзеянічаць. У tym ліку і ў часе падзеяў Сакавіка-2006. Праваабаронца — гэта не прафэсія, а пакліканьне. Але праваабаронцы патрэбныя грамадству ня меней, чым дактары

У студзені Нарвэскі Хэльсынскі камітэт уганараваў Алеся Бяляцкага прэміяй Сахараўа. На фота: урачыстасці ў Осле. На экране — Беларусь. А.Бяляцкі на мітынгу.

ці настаўнікі.

«Вясна» за 10 гадоў свайго існавання ператварылася ў феномэн гістарычны, без прэцэдэнту ў ранейшай гісторыі Беларусі.

Менавіта таму на адрас «Вясны» прыходзіць гэтак шмат віншаванняў цяпер (www.spring96.org).

Якубовіч выкryвае «дэструкцыйныя СМІ»

«Супраць Беларусі вядзеца сапраўдная інфармацыйная вайна», — пра гэта прынародна заяўвў галоўны рэдактар газеты «Советская Белоруссия» Павал Якубовіч на I Беларускім інфармацыйным форуме, што праходзіць у Менску. Ён зазначыў, што гэтая вайна накіравана на «падтрымку дэструкцыйных СМІ,

да таго ж з самымі малымі накладамі».

Павал Якубовіч мяркуе, што за апошнія 15 год журналісты і іншыя адмыслоўцы мэдиярынку ўпершыню атрымалі мажлівасць пагутарыць у «прафесійных абставінах», абмяняцца меркаваннямі з калегамі і знанымі адмыслоўцамі з розных краёў.

Галоўны рэдактар «СБ» гэтак сама падзяліўся сваімі сакрэтамі посьпеху. Ён зазначыў, што прынадзіць падпісчыка можа толькі цікавы, якасна напісаны матэрыял, сучасны вонкавы выгляд выдання і падзеяная значнасць інфармацыі.

Паводле БелТА

Затрыманы супрацоўнік КДБ Ёсьць падстава для гучнай адстаўкі?

«Старшы опэрупаўнаважаны ў асабліве важных спраўах упраўлення КДБ па Берасцейскай вобласці быў абавязаны кантролюваць датрыманье закону на мытні, аднак выкарыстаў сваё службовае становішча, стварыў і ўзначаліў злачынную групоўку»,

— паведамляе «Інтэрфакс».

Трэба адзначыць, што раней такія спраўы нярэдка былі прэлюдіяй да адстаўкі кіраўніка ведомства, у якім былі выяўленыя такія парушэнні закону. Маёр зрабіў сваю справу?..

Мікола Бугай

«Рацыя» вярнулася ў FM-этэр

З 27 красавіка ў Беластоку пасыля 4-гадовага перапынку ў FM-этэр (105,5) вярнулася радыё «Рацыя». Гэта адзінае FM-радыё, якое транслюе выключна беларускамоўную музыку. Пакуль «Рацыю» можна слухаць толькі ў Беластоку і ваколіцы, але пасыля таго, як радыё атрымае новую ліцензію (адпаведна — і новыя хвалі), прымро яго стане магчымае ва ўсёй беларуска-польскай памежнай зоне — ад Горадні да Берасця.

28 красавіка «Рацыя» ўпершыню пасыля перапынку гучэла ў жывым этэры. Пры мікрофоне быў беластоцкі пісьменнік і журналіст Міхась Андрасюк. Цяпер у беластоцкім FM-этэры можна пачуць і інфармацыйную перадачу, якая рыхтуецца рэдакцыяй «Рацыі» для сяродніх хваль.

У літоўскім FM-этэры «Рацыя» гучыць з 22 лютага. Яе рэтранслюе віленская станцыя «Радыё з-над Вяльлі» (103,8) ад 20.00 да 20.30. Гэтыя перадачы «Рацыі» можна чуць у Ашмянах і Лідзе.

Васіль Кроква

Аплата бясплатнай адукацыі

Палата прадстаўнікоў прыняла ў другім чытаныні папраўкі да закона «Аб адукацыі». Паводле іх, выпускнікі вышэйшых і сяродніх спэцыяльных навучальных установаў Беларусі, якія атрымалі адукацыю за кошт бюджетных сродкаў, мусіць пасыля заканчэння вучобы адпрацаваць два гады паводле разъмеркавання, а выпускнікі прафесійна-технічных вучэльняў — адзін год. Пасыля таго, як гэтыя папраўкі зацвердзіць савет рэспублікі й падпіша Лукашэнка, яны пачнуть дзеянічаць.

Да апошняга часу «адкасіць» ад разъмеркавання было ня дужа цяжка. Справа ў тым, што ў выпадку адмовы выпускніка ехаць туды, куды яго накіравалі, сам ён ня ёсць фактычна нікак адказнасць.

Так, калі на працягу двух гадоў пасыля сканчэння ВНУ малады спэцыяліст захацеў бы афіцыйна ўладкавацца на іншую працу, то ягоны працадаўца павінен быў бы аплатіць кошт навучання свайго работніка. Але натуральна, што большасць у такіх выпадках праста два гады не афармлялася на сваёй працы афіцыйна.

Пасыля ўступлення ў дзяяньне новых зменаў да Закону аб адукацыі той, хто не паедзе працаваць паводле разъмеркавання, павінен будзе сам аплатіць кошт свайго навучання. Парадак і ўмовы аплаты, а таксама ўмовы для вызваленія ад яе будуць устанаўлівацца ўрадам.

Юра Сідун, studenty.by

«Нашы касыцёлы». Электронная фотаэнцыклапедыя

30 красавіка ў касыцёле Святых Сымона і Алены адбылася прэзентацыя, якую ўганаравалі два высокія герархі — апостальскі нунцый у Беларусі Марцін Відавіч і дапаможны біскуп Менска-Магілёўскай архідыяцэзіі Антоні Дзям'янка.

Увазе святароў і грамадзкасці была прэзентаваная першая ў Беларусі фотаэнцыклапедыя «Нашы касыцёлы».

Ініцыятарам гэтага праекту выступіў грэка-каталік Дзяніс Салаш зь менскай парафіі іконы Маці Божай Нястомнае Дапамогі. Арганізацыйна праект падтрымаў прафесійныя парафіі святых Сымона і Алены. Уладзіслаў Завальнюк. Да ажыццяўлення праекту далучыліся 75 фотамастакоў з розных

куткоў краіны.

Вынік іх працы ўражвае: калі раней у розныя даведнікі ўключаліся звесткі пра 300—400 рымса-каталіцкіх святыніяў, дык на дыску «Нашы касыцёлы» на больш чым чатырох тысячах здымкаў паказаныя 874 аб'екты. Гэта і разбураныя храмы, і святыні, якія дасюль выкарыстоўваюцца ў якасці пажарных дэпо, клубаў і г. д., і адноўленыя касыцёлы, і пабудаваныя «з нуля». Няма ў гэтай фотаэнцыклапедыі толькі аднаго разьдзелу: «Складзенія касыцёлы», г. зн. касыцёлы, якія царская ўлада зачыніла, а потым аддала праваслаўным. Таму 874 касыцёлы — гэта не канчатковы лік рымса-каталіцкіх святыніяў у Беларусі.

Сяргей Харэўскі

Лагодная рэвалюцыя

Алесь Кудрыцкі наведаў бэрлінскую «маёўку».

Штогод 1 траўня ў бэрлінскім раёне Кройцбэрг абвішчаецца канец капіталізму ды пачатак новага ладу, спрэвядлівага для ўсіх. «Без рэвалюцыі ня будзе вызваленя», — такая расыяжка вісіць над вуліцай Арангенштрасэ, якая, паводле традыцыі, робіцца на дзень галоўным рэвалюцыйным праспэктом.

Вызваленя патрабуюць многія — ад ідэйных палестынцаў да панкаў-трансвестытаў, якія купуюцца пад ружовым сцягам з чорнай зоркай. Над дамамі дзе-нідзе палошчачца чырвонныя сцягі, а пад імі, на вуліцах, ідзе сапраўдны карнавал, разгул вольніцы ды малога бізнесу.

Дарагія рэстараны ды «амэрыканістыя» фастфуды (зрэшты, іх у Кройцбэргу, бадай, і так амаль няма) адступаюць перад націскам вулічных гандляроў кебабамі ды карамэльнымі яблыкамі, а кока-кола вызваляе месца экалягічна чыстаму біянаду.

Аднак ня хлебам адзінм жывая кройцбэрская рэвалюцыя. Праз кожныя паўсотні метраў стаяць сцэны, і прафэсійныя, і імправізаваныя. З адной чуваць афрыканскія там-тамы, зь іншай — нямецкамоўнае бугі-рэгі. Слухачы радасна падхопіваюць поў-

ны жалю ды нуды прыпей «Я вязень...». А нейкі п'яненкі маладзёж увогуле сціць, паклаўшы галаву ў адтуліну гукавой калёнкі, якая дасылае ўнатоў выбуховую хвалю дэцыбэлаў.

Кройцбэрг абсалютна пазбаўлены як глянцу «залатага заходу», так і пустэльнасьці панэльных раёнаў былога Ўсходняга Бэрліну. Тут можна карыстацца ўсімі выгодамі капіталізму і ў той жа час пагардліва паплётваць на існаваныне транснацыянальных карпарацыяў-монстраў, якія яшчэ не пасьпелі як сълед запусціць у Кройцбэрг свае шчупальцы. Тутэйшая народная страва — турэцкі кебаб, булка, напханая мясам, капустай, цыбулай ды пякучым соўсам. Маеце ў кішэні адзін эўра — можаце съмелі разылічваць на тлусты кебаб ды задаволенае буркатаныне страўніка.

Кройцбэрскі першамай ладна прыпраўлены ўсходнімі спэцыямі. На плошчы Маркенплац — сцэна, на ёй — турэцкі аркестрык. Моладзь танчыць. Абсалютна элемэнтарны рух: сталі колам, руکі ў рукі, пагойдаюцца ўверх-уніз — але праз яго, здаецца, уся плошча восьвосты разальцецца, нібы мора. Немцы, тыя, хто съмляйшы, далучаюцца, іншыя стаць збоку, заварожана паглядаюць на дзеяства. Бабулькі-турчанкі ў рознакаляровых хустках, абхапіўшы галовы рукамі, паглядаюць уніз з вок-

наў. Ля ганка стаіць дзядок, яшчэ, відаць, зь першага пакалення гастарбайтэраў, якіх запрасілі з Турэччыны адбudoўваць разбураны вайной Бэрлін. На ім штэрая кепка ды шэры касыцюм, белая шчэціца на пшоках. Глядзіць пахмурна. Ото ўжо гэтая маладзь, ім усё гулі дытанцы...

Цераз мост, які злучае былу ўсходнюю частку Бэрліна з «захаднім» Кройцбэргам, едзе калёна паліцэйскіх машынаў. У душу запаўзае знаёмае шчымлівае адчуванье: «Як дома...» Мінакі азіраюцца на «быкоў» (нямецкі аналяг слова «мент») скоса, непрыхильна, хтосьці крыва пасмейваецца. Калёна між тым спыняеца, і паліцыянты выходзяць — у нягелай брунатнай форме мясцовага спэцназу, якая робіць іх падобнымі да мяхоў з бульбай на нагах. Белыя каскі засталіся ў машынах. Паліцыянты шыхтуюцца на мосьце ў тры шэрагі, купуюцца, тыя, хто съпераду, прыпадаюць на калена. Асыляпільная ўсьмешка на паўсотні ратоў — і калектыўнае фота на памяць гатовае. Радасны выраз твара даеща лёгка: сёлета абышлося без закідвання паліцыі камянімі ды біцця вітрынаў. Гэта была самая лагодная рэвалюцыя за апошнія некалькі год. Што паўплывала на бэрлінскіх леварадыкалаў — сказаць цяжка. Магчыма, пішчотнае вясновае надвор'е, можа — незвычайна высокі адсотак бліндынак у шэрагах паліцэйскіх (стандартны вулічны патруль тут складаецца з мужчын ды жанчын). Ни выключана, што прынесла плён новая прыдумка ўладаў — замест пахмурна-пагрозыльных маладзёней з гумовымі дручкамі на вуліцы даслалі безыліч супрацоўнікаў «супрацьканфліктных камандаў».

«Наша задача — выяўляць людзей і кампаніі, якія маюць канфліктын патэнцыял, ды спрабаваць праз размову іх улагодзіць, — кажа паліцыянтка ў салатавай накідцы. — Пакуль што працы няшмат, але, бадай, вечарам тут будзе гарачэй. Ці прыносяць плён тое, што мы робім? Натуральная!»

А можа, усё тлумачыцца прасьцей, і рэвалюцыйная ситуацыя ў Кройцбэргу яшчэ не сасыпела? Ежа тут танная, са свабодай слова таксама ўсё ў парадку: агромністая каляровыя постэры зь недвухсэнсоўным заклікам да зъмены грамадзкага ладу пакрываюць сцены дамоў, нібы шпалеры. «Съвет можа быць іншым», сцівярджаюць яны. Маеца на ўзвaze — такім, як Кройцбэрг.

Бэрлін

АЛЕСЬ КУДРЫЦКІ

Першамай у Менску прайшоў пад бел-чырвона-белым і чырвоным сцягамі.

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

Съята пад фырчанье генэрата

Калёна ў некалькі сотняў чалавек прайшла шляхам нядайняга Чарнобыльскага шляху — ад Акадэміі науک да плошчы Бангалор, закона-пастухмяна спінняючыся на съяглафорах. Машыны прывітальна сыгналі. Сюд-туд у натоўпе мільгаті голеныя галовы і скурана-спартовыя строі спэцслужбістаў. Але каманда «бліжкіраваць і рассяськаць» дадзеная так і не была. Толькі каля ўніверсаму «Рыга» п'янаватыя маладзё́ны спрабавалі чапляцца да дэмантрантаў. Зы іх пасъяліся ды паабяцалі здаць у міліцыю.

Упершыню за ўсе 120 гадоў съягаваньня 1 траўня ў калёне дэмантрантаў не было ніводнага чырвона-га сцяга. Спрэс бел-чырво-

на-белыя. Камуністы з сваёй сымболікай чакалі на Бангалоры. Сталыя людзі з чырвонымі савецкімі штандарамі расчуліліся, калі маладзь пачала вініпаўаць іх са съягтам. На сцэне стаяла апаратура, фырчэў электрагенэратаў. Колькасць удзельнікаў мітынгу дасягнула тысячи. Выступоўцы-палітыкі чаргаваліся з выступоўцамі-музыкамі.

Іна Кулей распавяла, што зъняволеных лідэраў апазыцыі, якія сядзелі на Акрэсьціна ў адной камэры, парасаджвалі ў розныя. «Ніколі думаў, што буду граць на першатравенскім мітынгу», — дзівіўся Ігар Варашкевіч. «Выступал Ухналев. Осудил власти. Сейчас будет Доброльский», — надыктоўваў у

тэлефон маладзён у скуранцы. Рэпэр з «Чырвоным па белому» ці ні ўпершыню съпявав, не хаваючы твару. Яго песнію «Мая Беларусь» маладзь сустрэла шчырымі воплескамі. Сарваў авацію і прафсаюзы дзеяч Генадзь Фядыніч. Ён адразу папярэдзіў, што будзе дзякаваць уладзе, і прачытаў вострыя мітынговыя вершы. Тым, хто ня ўсё запомніў, паабяцаў «павесіць» поўны тэкст на сایце rgaca.by.

Сход прыняў дзіве рэзлюцыі: пра неабходнасць адмены контрактнай систэмы і вызваленія палітвязняў. Іх сьпіс працягвае па-шырацца: перад пачаткамі мітынгу на плошчы Якуба Коласа быў затрыманы хлапец зь бел-чырвона-белым

сцягам. Пасыля сканчэння мітынгу за аўтамабілем, на якім з'яжджаў Станіслаў Шушкевіч з жонкай, паехалі аж тры машины — адна міліцэйская і дзве «цывільнія». Экс-старшыня прагнулі ўручыць пазоў у суд за арганізацыю масавага мэрапрыемства. Але прафэсар адарваўся ад пагоні і выехаў у Вільню — на форум Садружнасці дэмакратычнага выбару.

Тое, што 1 траўня менавіта Дзень салідарнасці, а ня толькі Дзень працы, аратары спэцыяльна падкрэслівалі. У выступах, вядома, згадваліся контракты, заробкі, пэнсіі, разъмеркаваныне. Але гэты Першамай быў менавіта дэмантрацый палітычнае салідарнасці. Аб яе неабходнасці съведчыў хаця б той факт, што сёлета трэба сабрацца колькасцю ў тысяччу чалавек, каб праісыці на Бангалор. Тры гады таму апазыцыю туды ўшлі ў суправадзілі б з мігалкамі.

Ігар Няхведараў

Навобмацак

Час патрабуе новага спосабу ўзаемадзеяньня між журналістамі і палітыкамі, нават калі яны дзейнічаюць у падпольных умовах. Піша Віталь Тарас.

Хто каго напалохаў?

Кажуць, што вялікае лепш відаць з адлегласці. Тоё, што маштаб сакавіцкіх падзеяў у Менску выходитці далёка па-за рамкі звычайнай кампаніі пратэсту, было адразу відавочна. Нічога падобнага да Плошчы паводле дзёрзкасці і крэатыўнасці не ўдавалася зарганізація цягам папярэдніх дзесяці гадоў. Але чым больш часу аддзяляе нас ад тых падзеяў, тым больш размытымі выглядаюць іх контуры, тым больш цымнямымі падаюцца наступствы Плошчы. Існуе рэальная пагроза таго, што гэтыя падзеі ператворацца ў чарговы міт ці нават анэксіт.

Дакументальныя кнігі, якія, без усялякага сумневу, будуць напісаныя пра намёты на Каstryчніцкай плошчы, становішча ня зменяець. Улічваючы цяперашнія наклады кніг, іхнімі чытачамі стануць, у лепшым разе, тыя ж самыя людзі, што прыходзілі на Плошчу.

Ніякага парадоксу тут няма. Грамадзтва ў цэлым як бы не заўважыла Плошчы і тых, хто на ёй быў. І справа ня толькі ва ўладзе, якая ў прынцыпе ня хоча бачыць апазыцыю ва ўпор. (Словы кірауніка беларускай дзяржавы падчас сустрэчы з расейскім прэзыдэнтам у Санкт-Пецярбургу аб тым, што і

«дзіве тысячи для нас важныя», яшчэ больш выразна падкрэслілі нежаданьне ўлады лічыцца з апазыцыяй).

Большасць абываталаў не заўважыла Плошчы не таму, што БТ выставіла насељнікаў намётавага мястэчка хуліганамі і наркаманамі, а таму, што паўсядзённай съядомасці ўласціва ня бачыць таго, што выходзіць па-за рамкі звыклага. Прэзыдэнцкія выбары нічога, у прынцыпе, не зъмянілі ў звычайным паўсядзённым раскладзе жыцця мільёнаў беларускіх грамадзянаў. Таму ім няма справы да таго, былі фальшаваныні падчас гэтых выбараў ці не было. Апазыцыя, паколькі ўсе не было шанцаў на перамогу, і яна сама адразу заявіла аб гэтым (!), ня здолела нават па-сапраўднаму напалохаць абыватала магчымасцю пераменаў. І гэта пры тым, што дзяржаўная пропаганда са свайго боку актыўна палохала яго дохлыімі пацукамі ды тэрарызмам.

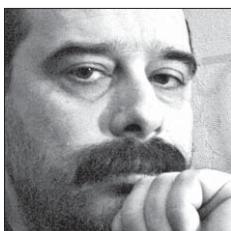
Выбары канстатавалі вядомы факт: у Беларусі няма грамадзянскай супольнасці. Грамадзтва застаецца ў большасці сваёй атамізаванае. Кожная ягоная «ячэйка» занятая сваімі вузка практичнымі проблемамі — лецішчам, домам, машынай, да якіх палітыка мае вельмі ўскоснае дачыненьне. У съядомасці пераважнай большасці — аніякага. А інакш пагроза (няхай сабе выдуманая) захопу ўлады апазыцыяй павінна была бы вывесыці на вуліцы адразу пасля выбараў мільёны людзей — бараніць уснародна абрацца прэзыдэнту. Нічога такога ў

Беларусі нават уявіць немагчыма. Пікеты бээрэсмайцаў і пэнсіянераў супраць апазыцыі здольныя выклікаць толькі ўсьмешку.

Дабрачыннасць з разылікам

Уважаецца, што ўсяму віной — недахоп інфармацыі. Вось каб удалося ахапіць усю Беларусь незалежным радыё-, а яшчэ лепш — тэлевішчаннем, закідаць яе насељніцтва апазыцыйнай прэсай, і электарат адразу павярнуўся б на бок апазыцыі. Такія разважаньні — замкі на пяску. Цяжка сказаць, колькі яшчэ павінна прайсці выбарчых кампаніяў у Беларусі, каб апазыцыі нарэшце стала зразумела: ніхто ўкладаць гроши ў сапраўды эфектунае замежнае вяшчанье на Беларусь ня стане. Самы яскравы прыклад гэтаму — ситуацыя з радыё «Свабода». Навошта ствараць новыя, слабыя радыёстанцыі замест таго, каб даць гроши на мадэрнізацыю той, што цяпер ёсьць у Празе, пабудаваць магутныя перадатчыкі ўздоўж межаў Беларусі? Замест гэтага ідзе паступовая ліквідацыя радыё «Свабода». Пакуль яшчэ яна не пагражае Беларускай службе. Але калі яна далей будзе вяшчаць выключна на кароткіх і сяродніх хвалях, дык пытаньне спаквала вырашыцца самахоць — цераз некалькі год проста не застанецца слухачоў. Усе пяройдуть на FM-прымачы ці будуть карыстацца яшчэ больш сучаснай апаратурай.

Пры ўсёй рыторыцы амэрыканскай адміністрацыі, таксама як і кірауніцтва Эўразіязу, наконт падтрымкі барацьбы за дэмакратыю ў Беларусі ні амэрыканскі кангрэс, ні якая-небудзь іншая структура на Заходзе не разглядае гэту высакародную справу як прыярытэтную. Заходнія палітыкі прымаюць рашэнні пад цікам грамадзкой думкі ў сябе ўдома. А яна фармуеца з

Пасля вясновых падзеяў беларуская апазыцыя разам з грамадзтвам вярнулася ў звыклы стан — няведаньне і нерухомасць.

камэнтары

дапамогай СМІ. Беларуская апазыцыя, ня маючы свабоднай айчыннай прэсы і мочнай інфармацыйнай падтрымкі на Захадзе, вымушаная зьвяртаца да заходніх палітыкаў беспасярэдне, праз асабістых контакты. Яе лідэры надаюць гэтай справе зашмат часу і энэргіі, а ёфект часціцкім застаецца вельмі абмежаваны. Дастаткова ўзгадаць хоць бы славуты сьпіс неўязных беларускіх чыноўнікаў, прыняты Эўразьвязам. Застаецца, зразумела, шматлікія праваабарончыя арганізацыі і фонды на Захадзе. Але ж яны самі ня маюць дастатковага сродкаў і вымушаныя альбо карыстацца падтрымкай дзяржаўных структураў, альбо зьвяртаца да дапамоги да рознага кшталту спонсараў. А тыя рэдка займаюцца чиста дабрачыннай дзейнасцю. У большасці выпадкаў у дабрачынных праектах прысутнічае камэрцыйны разылік. Асабліва калі ў ролі пасярэднікаў у дапамозе разъвіцьцю дэмакратыі выступаюць грамадзкія арганізацыі з краінай былога СССР. Было б недарэчна думачы, што карупшыя ды інтрыганства, якія маюць глыбокія карані на ўсёй постсавецкай прасторы, чамусыці абышлі бокам няўрадавыя, у тым ліку дэмакратычныя арганізацыі ў новых незалежных краінах.

Але ж і ў тым разе, калі б удалося ачысьціць усе НДА ад арганізацыйнай нямогласці ды фінансавых злоўжыванняў і былі створаныя ідэальныя ўмовы для свабоднага распаўсюду інфармацыі з-за мяжы Беларусі, унутры краіны сітуацыя наўрад ці зъмянілася б карэнным чынам.

Тэрыторыя, свабодная ад цэнзуры

Тут варта адзначыць, што ў Беларусі ўжо цяпер існуе даволі вялікая тэрыторыя, свабодная ад цэнзуры. Гэта Інтэрнэт. За апошні час у Сеціве ўзыніла вялікая колькасць інтэрнэт-рэсурсаў, якія прэзентуюць беларускія моладзевые грамадзянскія ініцыятывы, рухі, іншыя нефармальныя арганізацыі. Мабыць, у гэтым і ёсьць галоўны ёфект тae реальнае дапамогі, якай прыйшла, урэшце, у Беларусь з Захаду.

У Інтэрнэце можна цяпер заўсёды

знейсьці сувежую інфармацыю. І ня толькі аб затрыманнях, судох, штрафах, закрыцці газэт ды іншых злouжываннях улады ці акцыях пратэсту — гэтака кшталту інфармацыі хапала і раней. Можна даведацца аб рэакцыі найболыш актыўнай часткі грамадзтва на актуальныя падзеі, абміняцца думкамі і нават спрычыніцца да некаторых з іх. Напрыклад, у тых разох, калі размова ідзе пра арганізацыю якога-небудзь палітычнага флэш-мобу.

І вось тут выяўляецца, што галоўная праблема не ў інфармацыі як такой. Крыніца палітычных ці праваабарончых навінаў становіцца ўсё болей, атрымліваць яе становіцца ўсё лягчэй для даволі значнай часткі грамадзтва. Не стае менавіта асэнсаваныя і абагульненныя інфармацыі, аналітычнага погляду на падзеі — у тым ліку апошнія.

Гэта тлумачыцца, зноў жа, асаблівасцямі беларускага грамадзтва ў ягоным цяперашнім стане. Яно застаецца закрытым на ўсіх узроўнях — ад самага верху да падмуркаў. Мы ня ведаем, што адбываецца ва ўладных структурах, кім і як прымаюцца рашэнні, што за імі стаіць. Ня толькі асобныя факты, але агулам стратэгія цяперашніх уладаў застаецца абсалютна непразрыстай — і ў дачыненьні да будучых цэнаў на газ, і ў дачыненьні да канцэпцыі саюзнай дзяржавы Беларусі й Рәсей, і ва ўсіх іншых дачыненьнях. Як і за савецкім часам, мы застаёмся дзяржавай чутак. Замежныя назіральнікі вымушаныя кіравацца здагадкамі альбо рабіць спекуляцыі на тэмы палітыкі — кшталту, чаму гэта прэзыдэнта зноў няма на экранах тэлебачання вось ужо пятыя суткі?

Краіна загадак

І гэта датычыць ня толькі ўладаў. Абсалютна тое самае можна сказаць і пра апазыцыйныя партыі або іншыя структуры. Треба прызнаць, што Мілінкевіч і Казулін сталі ці на першымі беларускімі палітыкамі, якія паводзілі сябе падчас выбарчай

кампаніі адэкватна ў дачыненьні да прэзы. Не хаваліся, як Домаш і Ганчарык, ад журналістаў, не пазбягалі інтэрв'ю, а памочнікі палітычных лідэраў спрыялі гэтым контактам. Але скончылася выбарчая кампанія, і ўсё пайшло падранейшаму.

Напрыклад, лёс руху «За Свабоду» — загадка. Стартаванне лідэраў аўтаданай апазыцыі да гэтага руху і да Мілінкевіча асабіста — загадка. Стратэгія апазыцыі на бліжэйшыя месяцы — абсолютная загадка.

Рашэнне руху «Зубр» аб самаліквідацыі і яго прычыны — таксама загадка. Зразумела, не пра ўсё трэба ведаць уладам. Ясна і тое, што палову працы дурням не паказваюць. Але трэба знейсьці нейкі спосаб узаемадзеяння паміж журналістамі і палітыкамі, нават калі яны дзейнічаюць у падпольных умовах. Бо інакш ўсё застанецца, як і раней: палітыкі будуць самі па сабе, журналісты — самі па сабе, грамадзтва — само па сабе.

Пры гэтым вялікую долю адказнасці павінна ўзяць на сябе прэса. Таптацца па апазыцыі — якая яна слабая ды безыніцыятыўная (як гэта робіць, скажам, «Белгазета») — ня проста неканструктыўна, але ж проста нудна для чытача.

Сытуацыя сёняня вымагае не ацэнак — ахвотных прыгваздаваць апазыцыю да ганебнага слупа сёняня хапае ва ўсіх лягерах. Яна вымагае перадусім ведаў.

Не канстататацыі ўсім даўно вядомых ісцінаў наконт перавагі свабоды над несвабодай і неабходнасці адзінства апазыцыі, не тэарэтычных кабінетных разважанняў — а што было б, калі б нос Івана Іванавіча прыставіць да галавы Аляксандра Віктаравіча, — а реальнае ведання таго, што адбываецца і чаму.

Найвялікшым расчараваньнем будзе, калі мы даведаємся, што пад покрывам таямніцы насамрэч пакуль не адбываецца нічога. Што размовы застаюцца размовамі і што Плошча засталася ўсяго толькі легендаю, прыемным успамінам.

Але самае горкае веданье ўсё-такі лепш, чым няведанье.

Старыя граблі ўжо чакаюць

Калі астатнія будуць спадзявацца на экспромт, дык Лукашэнка мае шанцы зноў абгуляць усіх. Піша Аляксандар Класкоўскі.

На сустрэчы з Лукашэнкам у Пецярбургу Путін дзе сеў, там і зълез. Нават імітацыйнае выхаваўчай працы не атрымалася. Галоўнае ж — Крэмль ні на крок не прасунуўся ў супрауды прынцыповых для сябе пытаньнях: «Белтрансгаз», адзіная валюта, канстытуцыйны акт.

Стратэгі, што сплянавалі бліцкрыг супраць «аслабелага» Лукашэнкі, рыхыкуюць сесыі ў галёш. Як зазначыў маскоўскі палітоляг Андрэй Піянткоўскі, Расея, спрабуючы праглынуць суседнюю краіну, ідзе да вялікага правалу. Але не разумее гэтага ў сваім нафтагазавым ачмурэні.

Маленская Беларусь можа джаліць імпэрыю, як скарпіён.

Так было ў лютым 2004 году. Тады Москва маральна прайграла першую газавую вайну.

Беларускі прэзыдэнт адклікаў пасла, называў дзеяньні расейскага кіраўніцтва дзяржаўным тэрарызмам, заступіўся за Эўропу, якая бязьвінна пацярпела ад зачыненай засланкі. І нават згоду на «ўмовы Путіна» падаў як змушанае адрываньне кавалку ў чарнобыльцаў ды вэтэранаў.

Караец, зрабіў сабе гуманістычны ды патрыятычны піяр напоўніцу. Напалохай Крэмль рахункам за вайсковыя аб'екты ды іншыя паслугі. Набраў балаў як рэальны абаронца сувэрэнітету.

А постфактум, калі канфлікт з большага ўлагодзілі, яшчэ й вітуозна зрабіў апазыцыю вінаватай. Маўляў, гэта яна распальвае варожасць да братняе Расеі, палітызуючы спрэчку гаспадарчых суб'ектаў.

Пераказваю так дэталёва, бо сюжэт можа паўтарыцца.

Калі Москва наступіць на тыя самыя граблі, гэта яе проблема. А што думае сабе апазыцыя? Ці ёсьць парадыгма паводзінаў у Захаду?

Апазыцыянэры зацьвердзілі стратэгію на паўтара году. Схема такая: шалёныя кошты на газ — эканамічная крыза — масавае абурэнье — мы наперадзе на белым кані!

Чаму так прыгожа для іх можа не

атрымашца — асобная тэма. Праз коску пералічым такія чыннікі, як вельмі імаверны коштавы кампраміс, народнае доўгачарпеньне, традыцыйная інэртнасць апазыцыйных штабоў...

Ва ўсякім разе, там някепска было бы сплянаваць сваю моцную, выразную гульню ва ўмовах канфрантациі афіцыйнага Менску з Москвой. Бо іначай прэзыдэнт зноў удала выступіць на полі апанэнтаў, апрануўшы тогу абаронцы сувэрэнітету. Апазыцыя ж будзе звязанаванная ці ў абыякаванні да пакутаў нацыі, здушанай рукою «Газпрому», ці ў смакаванні драматычнае сітуацыі, ці ў пячорнай русофобіі.

Эўраатлянтычнае супольнасць таксама апыненца ў далікатнай сітуацыі. Як паводзіць сябе, калі

АНДРЭЙ ЛЯХЕВІЧ

«апошні дыктатар Эўропы» са шчырым імпэтам бароніць незалежнасць сваёй (ва ўсіх сэнсах) дзяржавы?

Калі астатнія палітычныя акторы будуть адно што спадзівацца на экспромт, дык Лукашэнка мае шанцы зноў абуляць усіх.

Прадбачу мнóstva канцэптуальна прыгожых пярэчаньняў. Маўляў, гістарычна рэжым нязграбны як чарапаха, зараз ён загнаны ў кут, і астатнія — справа тэхнікі. Але чаму тыя стратэгі, шырока сягаючы ў думках, фатальна не даганяюць реальнасць, як хутканогі Ахіл — чарапаху?

**Садзяць бульбу. Менскі раён.
Як і сто гадоў таму.**

Дзе справядлівасць?

Адкрыты ліст генпрокурору Рэспублікі Беларусь

Маладафронтайца Артура Фінькевіча судзяць за нанясеньне буйной шкоды дзяржаўнай маёмасці — ён наkrэмзаў на съянне «Мы хочам новага!». Спадар генпрокурор, Фінькевіч — зялёны аматар. На яго месцы павінен быць я. Фэльетон **Лёліка Ушкіна**.

Уся мая біяграфія — бясконцы канвэр дэліктаў супраць дзяржавы, за якія я не панёс анікай адказнасці.

Мяркую, што на шлях злачыннасці я стаў ва ўзросце 11—12 гадоў. Аб'ектам першых крымінальных забаваў стала пышыда ў пад'езьдзе «Двери не закрываются». Зафарбаваўшы літару «ко» у слове «закрываются», я ў натуры прыкалоўся.

Аднак дзяржаве было відавочна не да прыколаў. Адпаведна дакументам праукратуры, фінькевічавская «Мы хочам новага!» каштавалі беларускаму Левіяфанду амаль пяціарык тысяч баксаў. Можна падлічыць, што адна літара графіцы абыходзіцца падаткаплатнікам прыблізна ў 1200 «зялёных».

Такім чынам, закрэсліўшы літару, я аблегчыў бюджет тады яшчэ БССР на 1200 у.а. Аднак самае страшнае — я атрымаў пачуцьце татальнай ўсёдзволенасці.

Наступны дэлікт быў куды больш сур'ёзны. Прыйблізна ў 1985 г. у маім родным Салігорску пачалася раённая вэндэта: нашаму блёку «Кітайка» абвясылі вайну аднагодкі з кварталаў «Двойка» і «Паркавая». Вэст-сайдзкая гісторыя па-салігорскому не аблежавалася банальнymi махачамі. Паралельна ішла бойка графіці. Мы, кажучы слэнгам рэпераў, «бамблі» съцены тэзісамі кшталту «Двойка — каралі ўнітаза» і «Кітайка — каралі». Я «памеціў» згадыні надпісамі мясцовасць разоў дзесяць. Калі лічыць, што ў кожным выразе прыйблізна 15 артаграфічных адзінак, арытметыка нанесенай дзяржаве шкоды проста жахлівая: 15 x 10 x 1200 = 1 800 000 у.а.

У хуткім часе салігорскія Мантэкі і Калулецці зразумелі, што атрымаць арматурай па чайніку з-за нюансаў праціскі — дзяцінства. Мы абраўлі сабе больш складаныя ідэнтыфікацыйныя

коды «кітайцы» абвясылі сябе прыхільнікамі *Iron Maiden* — сталі «мэталюгамі», а нашы апанэнты падсёлі на *Modern Talking* і іншых выкананіццаў «валісты». Адпаведна мы падкарэктавалі і нашу візуальную прарапаганду. «Лепш узяць у н.гра ў р.т., чым паслухаваць *Depeche Mode*» (40 літараў). Такім слоганам я як найменш пяць разоў упрыгожыў муры роднага гораду. Наступствы —

Мінжылкамгаспадаркі не далічылася $40 \times 5 \times 1200 = 240\,000$ даляраў ЗША. Добра, што павальная мода на мэтал хутка сышла.

Між тым, аўтар тэксту не пакінуў съвет крыміналу, стаўшы фанатам менскага «Дынама», а пасля калапсу саўка — роднага «Шахтара». Графічнае прызнанні ў кахрані да футбольных калектываў — у адрозненіне ад музычных — не перадуглажвае больш за 12—15 літараў. Напрыклад, «Шахтар — чэмпіён!». Аднак усё роўна прыйблізна 50 графіці, зробленых за жыццё, канкрэтна падкасілі фонд дзяржмаёмасці: $12 \times 50 \times 1200 = 720\,000$ у.а.

Цяпер статыстычнае рэзюмэ шкоды, якую я нанёс дзяржаве: $1200 + 1\,800\,000 + 240\,000 + 720\,000 = 2\,764\,000$ у.а.

І гэта ж без уліку фактычнай сүдзельнасці ў яшчэ адным буйным замаху на маёмасць РБ.

У 2001 я быў съведкам акцыі лукамола. Прыхільнікі рэжыму майявалі на плоце калія салігорскага вакзалу фразы «Мы за бацьку!». Замест таго, каб, як съядомы грамадзянін, даць адпаведны сигнал органам, я тупа лыбіўся на графітчыкаў, піў піва і проста круціў пальцамі калія скроні.

Вывад: сп.генпрокурор, адпусьціце «зялёнаага» Фінькевіча і займечеся сапраўднымі злачынцамі кшталту мяне. Чакаю позывы.

Лелік Ушкін

***

Не радыкализуцца заўчастна. Рэжым рухне толькі тады, калі наступіць крах пабудаванай ім жа эканамічнай мадэлі. Раней ня трэба, бо стратэгічна гэта будзе зноў не на карысць Беларусі. Галоўная справа інтэлігенцыі — фармаванне нацыянальна-культурную эліту. Калі будзе эліта, то прарыў непазыбкі. Памятайце, што ў Беларусі абавязкова ўсталоюецца свабоднае і заможнае жыццё, і ўвогуле нас чакае нядзярнна будучыня, але каб да гэтага дажыць, «Нашай Ніве» трэба жыць доўга.

У. А-ч, кандыдат эканамічных наўук, Менск

Адкрыты ліст да Аляксандра Мілінкевіча, палітвэзня і чалавека

З вашых старонак маю шанец звяза-
нуцца да эксп-кандыдата ў прэзыдэнты,
палітвэзня Аляксандра Мілінкевіча.
Звязацца да чалавека, якому паверыла вя-
лікая частка беларускага народу, за якім
выйшлі на вуліцы дзясяткі тысяч людзей.
Звязацца з пытаннем: што далей? Каб яго
абдумаць, тэрмін дадзены дастатковы.

Ад імя тых, хто ня хоча расчараўца, хто
выказвае падтрымку ўсім палітвэзням Бела-
руси,

Адпачынак. Съпяшацца няма куды.
На бліжэйшых пятнаццаць дзён
Распарадак вядомы (гады ўрады!),
Невядома, ці будзе плён.
Абіраў, меркаваў ты, настойваў, хацеў,
Ці ня здолеў ужо мяніць,
Толькі сέньня твой лёс — гэта камэр прыцэл
Ды ў камэрні цішыня.
І калі на чале калёны ўстаў
Ды Чарнобыльскім шляхам ішоў,
І калі грэлі руکі кайданак сталь —
Колькі дзён перадумай зноў?
Ад паверкі першай калі сямі
Да апошняй у дваццать тры —
Падарунак, дадзены лёсам тваім:
Час, каб думаць і гаварыць,
Час прысьці да высноў, час памылкі шукаць,
Назапашваць спартовую злосць,
Час прызнацца, ці хочаш ты нешта мяніць,
Ці ўжо добра табе як ёсьць.
Засталося ці шмат дарогі тваёй?

Ці пасыпееш пакінучь знак?..

Мала выйсьці з узъятаю галавой.
Ты ня помнік, ты — Лідэр. Ці так?

Алена Церашкова

Адказ Лявону Вольскаму

на артыкул «Не чапайце Смолавай»
(«НН», №16 ад 28 красавіка 2006)

Ня трэба шукаць апраўданняў для
тых, хто іх ня варты. За жыцьцёвую
«бяду» нашыя «агітатары пад прымусам» ат-
рымліваюць машыны, шматпакаёўкі і шалё-
ныя для Беларусі ганарапы. Чым яны лепшыя
за ідэолагічны рэжыму, я ўцямыць не могу. Чым
адрозніваеца жаўнер, які паліць хаты, ад
генэрала, які аддае такі загад?

Наша афіцыйная папса ведае, які лёс яе
можа чакаць, калі рэжым лясынецца. Таму і
шчыруе на карысць рэжыму. Вось жа хто
сапраўдныя лукашысты: які ўладзе — дык
мы заўсёды побач (каб яшчэ нам, бедакам,
грошикай падкінулі, было бы зусім добра), а
як ППРБ ня будзе — першымі пачынцу пера-
конваць аўдыторию, што яны «байцы нябач-
нага фронту!»

Сапраўды, пра нашую цяперашнюю эст-
раду ня ведаюць за мяжой і ніколі ведаць ня
будуць. Але беларусы ведаюць. І памятаюць.
Прыдзе час — і нашыя «забеларуснікі»
згадаюць, адзін раз — каб аддаць паводле
справаў іх — і забудуцца. Назаўсёды.

Каб потым не даводзіць, што ты не вяр-
люд, найлепшы сродак — не падавацца вяр-
блюдам цяпер. Яшчэ ёсьць шанец задумаць-
ца! Дарослым людзям не патрэбныя мамкі, у
лепшым выпадку — адвакаты.

Выбар ёсьць заўсёды.

Сьвета Думка

Чарнобыльскі шлях — 2006. Ці не забываємся на галоўнае?

Уражаныні ад Чарнобыльскага шля-
ху — 2006 засталіся дваццаты. З аднаго
боку, цудоўна, што да Акадэміі наўук
прыйшлі тысячы чалавек. **Іх коль-
касць была істотна большай, чым у**
папярэдняй гады.

З іншага ж боку, у адрозненіні ад ра-
нейшых Шляхоў, чарнобыльская тэма амаль
растварылася ў агульнапалітычных прамовах
і слоганах. Я зусім ня бачу плякатаў ці
расцягажак, прысьвежаных гадавіне трагедыі.
Чорная жалобная стужка была павязаная ці

не на адным—адзінным съязгу. Арганізатары не
парупліся пра раздачу значкаў з сымболікай,
прысьвечанай Чарнобылю, як тое было ра-
ненай. Яшчэ прыгадаеца, што раней на Шлях
хадзіла даволі шмат ліквідатораў, якіх можна
было пазнаць па адмысловых узнагародах.
На гэтым шэсьці давялося пабачыць толькі
аднаго. І нарэшце арганізатары мітынгу ля
Акадэміі абавязкова мусілі абвесціць хвіліну
маўчання ў памяць ахвяр катастроfy.

Агулам, падавалася, што і арганізатары, і
шмат хто з удзельнікамі шэсці і мітынгу саб-
раліся ў асноўным для дэманстрацыі палітыч-
най салідарнасці і абвяшчэння палітычных
плянаў. Эта адбылося, і я гэта шчыра вітаю.
Так, варта выкарыстоўваць кожную магчы-
масць для палітычных звяротаў — замала ў
нас такіх магчымасцяў. Але гэтым разам чы-
стай палітыкі ў адрыве ад галоўной тэмы
было непрапарцыйна многа.

Дык не забывайма пра галоўнае!

Дзяніс Тушынскі, Менск

***

Глядзеў, як ва Украіне адзначалі
годкі Чарнобылю. Нейкі вельмі таленаві-
ты арганізатар масавых мерапрыемстваў та-
кога пляну ў іх ёсьць. У Славутычы было
вось што. Людзі са съвечкамі чарадою ішлі
як бы па алеі надмагільляў. Усё гэта апоўна-
чы, цёмна. У неба, убакі і на людзей съвяцілі
пражэктары. І — самае, што ўразіла, — рэз-
ка і няспынна вылі сырэны і круціліся міргалкі.
Дрыжыкі прабралі ад такога.

Вацлаў Заякот, Менск

«НН» з радасцю друкуе
ў газэце і на сایце www.nn.by чытацкія
лісты, водгукі і меркаваны. З

прычыны вялікага аб'ёму пошты мы
ня можам пацвярджаць атрыманыне

Вашых лістоў, ня можам і вяртаць
неапубліканыя матэрыялы. Рэдакцыя
пакідае за сабой права рэдагаваць
допсы. Лісты мусіць быць падпісаныя,
з пазнакай адрасу. Вы можаце
дасылаць іх поштай, электроннай
поштай ці факсам.

Наш адрас:
а/с 537, 220050 Менск.
e-mail: nn@promedia.by.
Факс: (017) 284-73-29.

IN MEMORIAM

Віталь Бусько

Раптоўна памёр эканаміст Ві-
таль Бусько. Ён аўтар грунтоўных
працаў па эканамічнай гісторыі
Беларусі. Непераўзыдзены знаў-
ца пэрыяду НЭПу на нашых
землях. Патрыёт. Меў адлагу
яшчэ пры светах беларускую
еканамічную думку сярэдзіны
XIX — пачатку XX ст. адасаб-
ляць ад расейскай, крытычна

супрацьпастаўляць яе маркісці-
ка-ленінскім дормам.

«Гісторык» ад эканомікі, але
бачыў будучыню на два вoki.
Апошнім часам дас্তледаваў най-
сучаснейшыя тэорыі «грамадз-
ства паслуг». Кансультаваў банкі і
міністэрствы. Што мог рабіць, каб
дзяржава наша хоць адным ко-
лам узбрілася на шлях самых

каўся ў кабінеты і галовы; калі ў
глебу, калі па глухім асфальце,
але сеяў, сеяў...

Бясербранік. Адданы наўку, съцілі
ў побыце і ў кар'еры (толькі гады два таму ўгаварылі
заняць начальніцкі фатэль у
Інстытуце эканомікі АН РБ),
апантаны справай «mad
professor» — грамадзянствам
такіх на кожны край мае гонар

пахваліцца, — рэдка заходзіў
час на цырульню, ня тое што на
здароўе. Вось, лёг і не прачнү-
ся.

Хай жа думкі і мары Буська —
супакой, Госпадзе, душу ягоную —
узыдуць калісі густым жытам
народнага дабрабыту. А так і
будзе, бо на тое наша зямля
съветлья галовы родзіць.

Вадзім Карцаў

Ордэн Свабоды

АЛЕСЬ ШАТЕРНІК

А была яшчэ ў мене любімая кніжка савецкага пісьменніка Аркадзя Гайдара «Далёкія краі» з вельмі сыцілымі ілюстрацыямі. Яна кранала і будзіла мроі. Ці давялося б убачыць мне туго ж Амэрыку ды шмат якіх яшчэ краёў? Мо так і жылі б за «жалезны заслонай», каб не 1991 год і такія людзі, як унук таго ж Гайдара, Ягор, што спрычыніліся да паднімальніця гэтай заслоны.

З радыё «Свабода» даведаўся, што Ягору Гайдару 19 сакавіка спаўняецца пяцьдзесят гадоў... Нашыя яму віншаваныні... А раніцай нібы звыкла гулялі з сябрам Яўгенам Фурсом па беразе Сьвіслачы. Ужо на падъходзе да дому нечакана знайшоў залатую завушніцу ў выглядзе двух перавітых ланцужкоў. «Жэня, — кажу, — во цікае супадзеніне, роўна трынцак гадоў назад, як я ўпершыню быў за «жалезны заслонай», у турыстычнай паездцы ў Фінлянды ў сакавіку 1976 году, таксама знайшоў залатую рэч, бранзалецік... Сябра мой, фізык-тэарэтык, кажа — ну і што з таго дзіўнага?.. Ня ведаю, праўда, сёньня 15 сакавіка, нібыта дзень Канстытуцыі... Але ў горадзе бачыў распяцік, што 15 сакавіка — гэта «День потребіцеля». Шкада гэтае дзяўчо, што згубіла завушнічку... Але ў гэты ж дзень ужо ў майстэрні прыйшла арыгінальная думка: вось бы добра было зрабіць ордэн Свабоды, і гэты ордэн і форму яго мне падказала гэтая завушнічка: перавітая дзіве аліўкавыя галінкі і зверху — знак нашай «Пагоні». Гэтакі ордэн павінен быць трах ступеняў: плятынавы, залаты і срэбны. А калі б гэта ажыццяўлася, то, можа б, знайшлася тая дзяўчына з завушнічкай, бо другая частка яе; а як казаў старожытныя грэкі, людзі пазнаваліся па дзяўю частках талісману.

Заўтра ў Беларусі выбары, вядома, што выбару няма. Як там складзенца — аднаму Богу вядома. Гэты тэкст паказаў Андрэю Дыньюку напярэдадні 18 сакавіка 2006-га. Прасіў, каб паправіў, адказаў да аўторка. А 21 сакавіка раніцою Андрэя арыштавалі за тое, што нёс ежу мітынгоўцам. Зараз на Плошчы выключылі сівяцло. Відаць, будзе разгон. 21 сакавіка 2006-га. Грамадзяніна Украіны Любку арыштавалі, і ён расказаў украінскаму консулу аб tym, што байцы спэцназу міліцыі плявали яму ў твар і пры гэтым абрахалі украінскага прэзыдэнта! Гэты друкаваны тэкст я паказаў сп. Андрэю Дыньюку, ён 18 сакавіка казаў: «Някепска было б павіншаваць Ягора Гайдара зь пяцідзесяццюгодзьдзем». Таксама прасіў паправіць тэкст і прынесыць ў «Нашу Ніву».

22 сакавіка 2006 г.

Беларусы Познані займелі сядзібу

Пасля месячных перамоваў з уладамі гораду Познань было дамоўлены аб выдзялены Беларускаму культурна-асветніцкаму цэнтру ўласнае сядзібы. Рашэнне аб прызнаны памяшкання прыняў віцэ-мэр гораду Мацей Франкевіч. Да гэтай пары арганізацыя мела выключна намінальную сядзібу. Памяшканне месцыца ў Групе гандлёвых школ, што побач з міжнародным кірмашом у цэнтры гораду. Дамова з гаспадарамі будынку падпісаная на трох гады, да красавіка 2009 г. Сядзібу плянуета абсталяваць кампютарам, відеотэхнікай і арганізацыя ў ёй беларускую бібліятэку. У памяшканні Беларускага цэнтра будзе таксама месцыца сталая экспазыцыя прац беларускіх мастакоў, якія жывуць у Познані. Адкрыццё новай сядзібы, з удзелам запрошаных гасцей і сяброў арганізацыі, адбудзеца ў сэрэдзіне траўня.

Віталь Воранаў, Познань

БРСМаўцаў змушалі даносіць

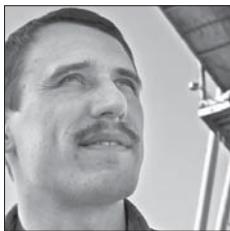
Кожны рэжым мае сваіх «псоў», якіх спускае з ланцуза на народ, што супрацьстаяць гэтаму рэжimu. Мае рэжым і слуг. Да слуг лукашэнкаўскага рэжыму можна аднесці моладзвую арганізацыю БРСМ. Нічога новага ў гэтай арганізацыі няма, усё ёю перанятае зьяўляеца спадчынай камсамолу. Але ёсьце важнае адрозненіне: за камсамолам была ідэя, хай сабе і ўтапічна. Калі запытаца ў БРСМаўцаў, якая ў іх ідэя, яны толькі плячыма сцепануць.

Чаму БРСМ самы масавы? Бо туды зганяюцца «добровольно-принудительном порядке» (парадак, які стае для беларуса паўсядзённін зъявіць) альбо ўступаюць, каб як мага хутчай прысьці па службовай лесьвіцы. Нездарма галоўны БРСМавец ужо ў крэсле дэпутата нацыянальнага сходу.

Адна малінама распавяла пра выпадак з часоў перадвыбарчае кампаніі гэтага году. На адным з універсытэцкіх паседжанняў актыўістай БРСМ інструктувалі: калі заўважыш, што хто-небудзь у твой групе ці на курсе агітуе за апазыцыйнага лідэра, неадкладна дакладрай пра гэта пэўнаму чалавеку. Як паслухаеш, аж ніякавата робіцца. Уявіць цяжка, што твой аднакурснік можа ў любы момант цябе заклопасці.

А нядыўна міністар абароны Мальцаў заявіў, што прызыўнікам цяпер трэба мець харктарыстыку ад БРСМ. Но не за гарамі і стварэнні гвардіі, падначаленай асабісту «вялікаму правадыру»... Усё даволі змрочна выглядае, але кожны рэжым калі-небудзь сканчаецца. Пакуль існуе рэжым — існуе БРСМ. Іх лёс наканаваны.

Віталь Сымонік, tut.by

Павал Севярынец — у 1998—2004 лідэр незарэгістраванага «Маладога фронту». Асуджаны за арганізацыю акцыяў пратэсту пасля рэфэрэндуму 2004 году. Цяпер у высылцы ў Малым Сітне, на поўначы Полаччыны.

ПАВАЛ СЕВЯРЫНЕЦ

Вясна ў Малое Сітна прыходзіць позна — у Менску ўжо траўка, у Палацку асфальт блікуе пад сонцам, а тут, на Поўначы, лясы ўсё яшчэ стаяць па калена ў глыбокіх снягох. Пара бруду ў хаце, гумавых ботаў на працы й абвастрэнныя хранічных хваробаў у пэнсіянэраў — усё-такі і ў вёсцы вясна ёсьць вясна.

І калі таянніе снегу агаляе на гразкае, коўзкае зямлі груды съмецьця, калі лужыны на нашай Лясной вуліцы — ад плоту да плоту — зданоцца непераадольнымі, а па тутэйшых дарогах колькі тыдняў ня сэздзяць нават лесавозы — сэрца ўсё адно радасна тахкае: вясна!

І людзкія плыні, што запаўняюць менскія плошчы, і масы каламутна-плямістага спэцназу на дарогах, і нават тоны бруду, што хлынулі з экранаў БТ і АНТ, лепш за ўсё іншае съведчаць: вясна, вясна!..

Хай чвякае пад нагамі — затое ўжо ціёкае на дрэвах; хай адключаюць батарэі кацельнай — затое грэе надзея, хай верашчаць і гнюсавяць на ўсё горла, бы сакавіцкія каты, тэлевізійныя прапагандысты... Але ж штодня

меншае начаць, штодня съмляе ў размовах вяскоўцы, штодня вальней паветра!

Вясна ўладарна рушыць па Малым Сітне. За паўдня «хімікі» нацэджваюць зь бярозы ў бліжэйшым гаі трэх літры соку. Замест хакейнага інтэршуму ды п'яного мужчынскага мату з суседзкага пакою ўсё часцей даносіцца музыка й дзявочае шчабятанье. А на дошы аб'яваў, дзе звычайна паведамляюць пра канцэрты раённай самадзейнасці, вісіць абвестка полацкае санэпідэмстанцыі аб небяспечныя курынага грыпу ў пэрыяд вясновага пералёту дзікіх птушак.

Вясна разгараецца, вясна наступае. У Менску штодня флэшмобы: з вулічнае съметніцы, бы з гіганцкага пакаўкі, распускаецца капусным лісцем «Советская Белоруссия», а пустая кардонная скрыня з надпісам «БТ» імгненна ўсьпеняваецца першакляснымі паркімі локшынамі. Інтэрнэт цвіце ды пахне. Увечары на сталічных плітах нечакана запальваюцца

Вясна

ХРОНІКА РЭПРЭСІЙ І СУПРАЦІВУ 26 КРАСАВІКА — 7 ТРАЎНЯ

Флэш-мобы не згасаюць

4 траўня падчас флэш-мобу на выставе «СМІ ў Беларусі» былі затрыманыя калі 10 чалавек: іх затрымалі супрацоўнікі АМАПу, як толькі яны звязваліся. Старшы інспэктар ГУУС Менгарвыханкаму Сяргей Сівец папярэдзіў пра адказнасць за арганізацыю флэш-мобу журналістам **агенцтву «Белапан**, *Associated Press* і *Reuters*: маўляў, яны задавалі пытанні, якія падштурхоўвалі юнакоў і дзялячут да проціпраўных дзеяньняў.

Фотакарэспандэнтам **Сяргея Грыца** (*Associated Press*) і **Васіля Фядосенку** (*Reuters*) затрымалі 4

траўня калі чыгуначнага вакзалу, дзе яны мелі фатаграфаць флэш-моб «Шукаем чалавека». Праваахоўнікі затрымалі 21 чалавека — як грамадзкіх актыўістаў (**Дзяніс Карноў**, **Кастусь Усянок**, **Вольга Сакалова**, **Тацяна Шыш**, **Павал Прохараў**, **Дар'я** і **Вольга Гудковы**, **Уладзімер Дубовік**, **Крысціна Шацікова**, **Ясіняўскі**), так і выпадковых мінакоў. Непаўнагодні **Яўгена Грыневіча** пры затрыманні ўдарылі па галаве. У Каstryчніцкім РУУС АМАПаўцы сказалі, што мелі плян на 25 затрыманых.

7 траўня калі Нацыянальная бібліятэка была затрыманыя **12 удзельнікаў флэш-мобу «Год без Скарэны»** з нагоды гадавіны перайменаванья праспекта Скарэны ў Машэрава. У разгоне акцыі ўдзельнічалі 25 супрацоўнікаў у цывільным.

мяжу на аўтамабілі.

Беларуская амбасада ў Літве без тлумачніня прычынаў адмовіла ў візах парламентарам **Скірмантасу Пабядзінскасу**, **Альгірдасу Палецкісу**, **Аўдрунісі Ажубалісу**, якія меліся прыехаць на Чарнобыльскія шляхі.

У Менску 26 красавіка прэвэнтыўна затрымалі моладзевых актыўістаў **Яўгена Афнагеля**, **Аляксея Шыдлоўскага**, **Алену Копач**: іх дапыталі як съведак у крымінальнай справе «Маладога фронту». У Магілёве — юрысконсультата Беларускага прафсаюзу радыёэлектроннай прамысловасці (РЭП) **Аляксандра Карапёва**, а ў КДБ выклікалі актыўістку РЭП **Галіну Лісіцыну**.

26 красавіка перад самым Чарнобыльскім шляхам **Аляксандра Мілінкевіча** афіцыйна папярэдзіў ў прокуратуры Менску.

У Горадні 26 красавіка на 3 сутак за «кнечэнзурную лаянку» арыштавалі **Максіма Губарэвіча**.

Па дарозе ў Менск затрымалі трох аўтамабілі салігорцоў, якія ехалі на Чарнобыльскія шляхі: падпрымальніка **Аляксандра Цацуру**, **Ларысу Насановіч**, актыўіста БСДП (НГ) **Мікалая**

Перад Чарнобыльскім шляхам

Аляксандра Рамановіча, актыўіста штабу Мілінкевіча ў Пінску, 21 красавіка асуздлі на 7 сутак арышту, звязнаваціўшы ў нецензурнай лаянцы.

У Баранавічах 24 красавіка падчас распаўсюду ўлётак пра Чарнобыльскі шлях затрымалі абаронцу намётавага мястэчка **Валер'я Шылу**. Наступнага дня яго асуздлі на 5 сутак арышту.

Перад Чарнобыльскім шляхам 25 красавіка неядомыя ў цывільным узялі ў аблогу кватэру грамадзкага актыўіста **Аляксея**

Маневіча ў Калінкавічах, калі ён не пусціў іх да сябе дадому.

У Бабруйску 25 красавіка затрымалі грамадзкіх актыўістаў **Мікіту Быцінку**, **Юр'я Сьветлакова**, **Аляксея Радомскага**, **Юр'я Радзімоўскага**: начыны правялі ў ІЧУ. 3 траўня суд іх апраўдаў, бо палічыў, што віну абвінавачаных павінна даказаць міліцыя, а актыўісты маюць прэзумпцыю невінаватасці.

Напярэдадні 26 красавіка ў Лунінцы міліцыянты настойліва патрабавалі ад мясцовага актыўіста **Віталя Кааратыша** звязацьца на размову.

На 26 красавіка атрымалі поўны ў гарадзенскім ваенкамат **Тадэвуш Гавін**, **Эдуард Дмухоўскі** (БСДГ), **Андрэй і Стайніслаў Пачобуты**. У Шчучыні на гэтым дзень атрымаў выклік у міліцыю актыўіст КХП БНФ **Мікола Хільмановіч**. У Воршы ў ваенкамат выклікалі моладзевага актыўіста **Igara Kazьмерчака**, у сеньненскім раіваемкамат — **Віталя Броўку**.

25 красавіка ў Беларусь не пусцілі дзве здымачныя групы польскага тэлеканалу TVP: адну группу не выпусцілі з аэрапорту, другую — не прапусцілі праз

на Лясной вуліцы

агенчыкі, і набярэжную Сьвіслачы, бы матылькі, абсядаюць сціжмы цудоўных папяровых жураўлікаў, няйнакш з самога выраю. Штоночы сотні людзей зьбіраюцца ля турмаў ды ізалятараў, гукаючы: «Жыве Беларусь!»

I Беларусь ажывае.

Аднойчы прачынаеся ад бразгату інтэрнацкіх дзівярэй: моцны вецер. Цёмныя хмары валам ідуць з усходу, і за вакном аж шэра ад пылу ды запозыненага сънегу. На парозе твар залпам калочага дробу апякае съюжка, ад якое ўжо паспей адвыкнуць. Раптам мільгае здрадніцкая думка, што ўсё гэта была нядоўгая адліга, а наперадзе шчэ бясконцы халады, град ды бруд... Міжволі прабіраюць дрыжкі. Адчуваньне ўзмакніяць весткі зь Менску: паслья сакавіцкіх маніфэстаций ідуць павальныя вобшукі й адлічэнны студэнтаў. Узбуджана 18 крымінальных справаў, зь іх 8 — па маладфронтаўцах. У 12 гарадох КДБ дапытвае больш як 50 хлопцаў і дзяячут,

якіх вінаваціць у прыналежнасці да «незарэгістраванага «Маладога фронту»: зараз за гэта пагражаете да 2-х гадоў турмы. Хутасцься ў ватоўку, съціскаеш кулакі й бязгучна пра сябе молісься.

Але вось усьмешлівы вясковец пацікае руку й цішком пытае: «Ну, як там нашы ў Менску? Трымаюцца?..» — і цёпла робіцца ў сэрцы. «Чуў, нейкія эвангелісты да нас прыехалі, ля рэчкі пасяліліся, кніжкі раздаюць?..» Нарэшце, дзякую Богу! На душы амаль сонечна. Сотні маладафронтайцаў і проста незапалоханых людзей распачынаюць кампанію салідарнасці — падпісваюцца ў абарону маладых змагароў, разам выступаючы ад імя «незарэгістраванай арганізацыі», і гэтым паралізуяць драконаўскую «крыміналку».

Ніяма нікага сумневу, гэта ўжо дакладна ВЯСНА. Нават не пара году — Нацыянальнае Абуджэнне.

Малое Сітна

Усьмешлівы
вясковец
пацікае руку
й цішком
пытае: «Ну, як
там нашы ў
Менску?
Трымаюцца?..»

ХРОНІКА РЭПРЭСІЙ І СУПРАЦІВУ 26 КРАСАВІКА — 7 ТРАЎНЯ

Зіміна, актыўіста КХП БНФ **Алега Борына**, абаронцу на-мётавага містэчка **Ўладзімера Шылу** й інш. З Жодзіна не далі выехаць актыўісту ПБНФ **Аляксею Лапіцкаму** й ягоны жонкы **Святлане**.

На Чарнобыльскім шляху

На плошчы Коласа затрыманы 7 актыўісташ незарэгістраванага руху «Вольная моладзь» (**Архіленка, Андрэй Лычоў, Аляксей Н і інш.**). **Мікалая Коршунава** затрымалі за тое, што меў джынсовую стужку на галаве. Таксама затрымалі доктара **Зымітра Салошкіна**, які спрабаваў абараніць хлопца. Усіх адпусцілі, парваўшы пратаколы.

Калі Акадэміі навук затрымалі актыўіста АГП **Аляксандра Зялка** і трох актыўісташ украінскага «Студэнцкага братства». Украйнцаў уначы дэпартавалі на радзіму, але аднаго з іх, **Макара Гераскевіча**, знялі зь цягніка перад мяжой.

Паслья акцыі затрымалі кіраўніка ПБНФ **Вінцuka Вячорку**, наступнага дня арыштавалі **Аляксандра Мілінкевіча**, кіраўніка ПКБ **Сяргея Калякіна** й прафсаюзнага лідэра **Аляксанд-**

ра Бухвостава. Усе дасталі па 15 сутак арышту, толькі Калякіну далі 14 сутак. Моладзевага актыўіста **Зымітра Дашкевіча** асудзілі на 14 сутак 28 красавіка, актыўіста ПБНФ **Віктара Івашкевіча** — на 15 сутак 4 траўня.

Міліцыянты і супрацоўнікі ў цывільнym наведалі кватэры моладзевых актыўісташ **Мікіты Краснова**, **Міхала Шарамета**, **Мацвея Чысьціка**, аднак хлопцаў не было дома.

Менск

Кіраўніка АГП **Анатоля Лябедзьку** аштрафавалі 25 красавіка на 2 базавыя велічыні з «хулігансцтвам»: затрымалі палітыка яшчэ 15 сакавіка. 26 красавіка **Лябедзьку** завезлі ў КДБ, дапытвалі цэлы дзень, позна ўначы вывезлі на край Менску й выкінулі з машыны.

Пяцікурсніка юрфаку БДУ **Аляксандра Казуліна**, пляменыніка кандыдата на презыдэнта, пры канцы красавіка разьмеркавалі ў Хойнікі. Другога пляменыніка, **Аляксея**, звольнілі з працы (быў ахоўнікам) адразу пасьля 10-сукавай адсадкі за ўдзел у намётавым містэчку.

Маскоўскія раённы суд разглядаў 26—28 красавіка справу

Ігара Рынкевіча, адваката **Аляксандра Казуліна**: праўніка вінавацілі ў дробным хуліганстве 2 сакавіка. Хоць супраць яго съведчылі супрацоўнікі падраздзялення «Алмаз», аднак Рынкевіча апраўдалі, бо супраць яго не было доказаў.

2 траўня міліцыянты затрымалі **Аляксандра Рэзьнікова**, **Аляксея Казуліна**, **Сяргея Ількевича**, **Вольгу Жураўлёву**, **Дзяніса Рыдзейскага**, **Яўгена Шчарбакова**, якія мелі значкі «За свабоду!» і бел-чырвона-белая стужкі.

У ноч на 8 траўня падчас расклейкі налепак у Менску затрымалі моладзевага актыўіста **Касцюся Ўсянка**: начынілі на Акрэсыціна, а зранку вызвалілі без тлумачэння.

Горкі

24 красавіка ў Горкіх райадзеляніях міліцыі прыйшоў данос на **Эдуарда Брокарава**, **Віктара Ірыну Калярковых**, **Сяргея Дулуба**, **Андрэя Юрковіча**: іх абвінавачвалі ў публічнай абрэзе А.Лукашэнкі. Падлісантаў даносу «Гусеву й Шадрова» міліцыянты не знайшли.

Адміністрацыя Беларускай дзяржавай сельскагаспадарчай

акадэміі канфіскавала ўесь на-клад дапаможніка па гісторіі Беларусі (500 ас.), падрыхтаваны катэдрай гісторіі й культуралёгіі, — за неадпаведнасць дзяржаўнай ідэалёгіі. Аўтарскія асабнікі пакінулі сабе толькі **Валеры Шчэрбаў** і **Аляксандар Каданьчык**.

Прэса

Галоўнага рэдактара наваполацкай недзяржавай газеты «Хімік» **Сяргея Балая** 24 красавіка выклікалі ў гарадзкую пра-куратуру: зь яго ўзялі тлумачэнні па скарзе ўправы ідэалёгіі гарвы-канкаму на імаверныя парушэнні заканадаўства ў выданні.

Паўла Мажэйку, прэс-сак-ратара А.Мілінкевіча, 3 траўня на-выпусьцілі ў Польшчу, дзе яго мусіла здымаць польская тэлеві-зія: мытны дагляд доўжыўся да часу адпраўлення цягніка.

4 траўня адміністрацыйная ка-місія Чыгуначнага райвыканкаму Віцебску апраўдала **Сяргея Салодкіна**, якога вінавацілі ў вы-данні й распаўсюдзе незарэгістраванага краязнаўчага бюлетэню «Покліч волі».

Працяг на старонцы 22.

Працяг са старонкі 21.

НДА

Гаспадарчы суд Менску 26 красавіка не задаволіў скаргі Інавацыйнага фонду праўных тэхналогій на беспадстайную адмову Міністэрства юстыцыі ў рэгістрацыі зъменаў і дапаўненняў у статуте рэарганізаванага фонду.

Крымінальныя справы

Съледзтва ў крымінальнай справе **Сяргея Ляшкевіча** скончылася 25 красавіка, судовы працэс мae пачацца 25 траўня. Актывіста кампаніі Мілінкевіча вінавацяць у тэрарызме.

З траўня стала вядома, што крымінальная справа пра выкраданье журналіста **Зымітра Завадзкага** зноў прыпыненая. Справу прыпынілі яшчэ 31 сакавіка ў сувязі «зь неадшуканым асобы, што бясьсьледна зынікла».

Прафсаюзныя актывісты

25 красавіка суполка РЭП на Менскім аўтазаводзе атрымала чарговую адмову ў рэгістрацыі: адміністрацыя Савецкага раёну Менску паведаміла, што пададзеныя дакументы не адпавядaju ўзаконадаўству. Суполка спрабуе зарэгістравацца яшчэ зь ліпеня 2004 г.

Адміністрацыя гомельскага аўтапарку №1 26 красавіка пасстановіла звольніць актывіста прафсаюзу РЭП **Аляксандра Еўсейчука**. 13 красавіка яго выклікалі ў суд у справе абароны ягонага гонару і годнасці супраць дырэктара аўтапарку Хадакоўскага. Еўсейчук не паспелі вярнуцца з суду да выходу ў рэйс, што палічылі пратулам.

Работніка менскага мэтро актывіста Беларускага незалежнага прафсаюзу **Алега Шчэрбу** звольнілі 4 траўня ў сувязі з сканчэннем кантракту. Шчэрба адпрацаўвашыністам мэтро 23 гады. У 2004 г. ён даў паказаны Камісіі па рассыльстванні Міжнароднай арганізацыі працы.

Сълед КДБ

Моладзевага актывіста зь Менску **Глеба Вязоўскага**, выкліканага 25 красавіка ў ваенкамат Маскоўскага раёну Менску, спрабавалі завэрбаваць супрацоўнікі КДБ.

Актывісткту ПКБ **Святлану Міхальчанку** 26 красавіка выклікалі ў Светлагорскі аддзел КДБ і папярэдзілі, што яе «могуць завэрбаваць замежныя спецслужбы».

Год без Скарыны

Гадавіну перайменавання галоўных праспектаў краіны моладзь адзначыла флэш-мобам. 7 траўня ў Менску ля помніка Францішку Скарыну меліся чытаць і перапісваць яго біографію з падручнікаў па гісторыі. Нягледзячы на тое, што ўсіх удзельнікаў затрымалі спэцназаўцы, яны правялі флэш-моб проста ў міліцэйскім аўтобусе.

У Магілёве ў гэты ж дзень выклікалі ў КДБ моладзевага актывіста, абаронцу намётавага мястэчка **Алеся Буракова**: супрацоўнік спэцслужбы цікавіўся дзеянасцю арганізацыі «Зубр».

Пры канцы красавіка КДБ у Магілёве распачаў справу супраць **Сержку Нягаціна**: яго вінавацяць ва ўздзеле ў незарэгістраванай арганізацыі («Малады фронт»).

Берасьце

26 красавіка перад чарнобыльскай акцыяй «Свечка памяці» ў Берасьці затрымалі актывістаў **ПБНФ Юрася Губарэвіча і Яўгена Пракурата**. Міліцыянты шукалі наркотыкі ў аўтамабілі Губарэвіча.

Берасьцейскі аблсуд 27 красавіка пакінуў бязь зъменаў

прысуд у 5 б.в. актывісту з Драгічынскага раёну **Үладзімеру Казеку**: пры канцы 2005 г. яго аштрафавала адміністрацыйная камісія за знойдзенія ў аўтамабілі 20 паштовак з партрэтам А.Мілінкевіча і 2 бюлетэні, дзе распавядалася пра Кандыдата.

Берасьцейскі гарвыканкам ня даў дазволу БСДП(Г) правесці 1 траўня мітынг і шэсцьце.

5 траўня адміністрацыйная камісія Маскоўскага раёну Берасьця аштрафавала студэнта Берасьцейскага дзяржаўнага тэхнічнага ўніверсітэту **Андрэя Шарэнду** на 20 тыс.руб. за распаўсюд незалежнай газеты «Брэст—праўда».

26 красавіка Берасьцейскі абласны суд ліквідаваў **моладзе́вае грамадзкае аўтаднанье «Сузор’е** за 2 папярэджаныні

ад управы юстыцыі аблвыканкаму: не давала ў належны час адказаў на запыты чыноўнікам і мела ў ліку заснавальнікаў дзяўчыну, якой споўніўся 31 год. Арганізацыя існавала з канца 1999 г.

Салігорск

На 4 б.в. аштрафавала 27 красавіка адміністрацыйная камісія ў справах непаўнолетніх бацькоў школьнікаў **Івана і Ільлі Шылаў**: хлопцамі затрымалі падчас разгрому намётавага мястэчка ў Менску. Іхны бацька **Үладзімер** тады дастаў 10 сутак арышту.

Івана затрымалі міліцыянты яшчэ 1 траўня, калі ён фатаграфаваў расыцяжку «Не — контрактнай систэме».

Каб штотыдзень атрымліваць газэту, дасылайце адресы і прыватныя ахвяраваньні

Каб гарантавана чытаць «Нашу Ніву» цяпер, калі «Саюздрукам» і «Белпошце» забаронена распайсюджваць газету:

1) Просім усіх ахвотных чытаць газету паведамляць у Рэдакцыю свае адрасы і тэлефоны. Гэта можна зрабіць па тэлефоне, факсам, праз пошту ці электронную пошту.

Телефоны: (017) 284-73-29, (029) 260-78-32 (МТС), (029) 618-54-84

e-mail: dastauka@tut.by

паштова адреса: а/с 537, 220050 Менск.

2) Просім кожную сям'ю чытачоў пералічваць на рахунак газеты ахвяраваньне з разліку 6 000 рублёў на месяц. Гэтага будзе досыць для выхаду і даставкі газеты. У блянку банкаўскага паведамлення ці паштовага пераказу, калі ласка, дакладна і разборліва назначайце ваш адрес, у тым ліку паштовы індэкс і код пад'езду. Тыя, хто перакажа 18 000 рублёў за раз, забясьпечаць выхад газеты на трох месяцы. Хто ж мае магчымасць пераказаць 36 000 рублёў адразу, забясьпечаць публікацыю «НН» адразу на паўгоду.

0402280179

На які рахунак пералічаць грошы?

Ахвяраванье можна
перавесці ў любым
аддзяленні банку, на
любой пошце. Улічыце,
што пры пераказванні
гропай паштовым
пераvodам пошта
спаганяе дадаткова 3%, а
пры пераvodзе гропай
празь «Беларусбанк»
працэнту не бяруць.
На банкаўскай квітанцы
ў графе «Від плацяжя»
трэба пазначыць:

«Ахвяраваньне». У графе: «Атрымальнік плацяж» трэба пісаць: «Фонд выдання газэты «Наша Ніва», УНП 101 115 521». У графе «Найменаваньне банку» трэба пісаць: «МГД ААТ «Белінвестбанк», вул. Калектарная, 11, Мінск, код 764». У графе «Рахунак атрымальніка» 3015 212 000 012. Пры перасылцы грошай па пошце тое самае трэба пісаць у рубрыках «Каму» і «Куды».

Ці трэба паўторна
дасылаць адресы
ў Рэдакцыю?

Не, аднойчы даслаўшы,
больш ня трэба (калі вы
рэгулярна атрымліваеце
газэту). Тады досыць
не забывацца рэгулярна
пераліччаць
ахвяраванні.

**Хто дасылаў
ахвяраваньні,
але не паведаміў
адрасу**

Прабачце, што газэта прыйшла вам запозынена. Рэч у тым, што вы пераказалі ахвяраванье, але не паведамілі Рэдакцыі адресу адразу. Квітак ахвяраванья трапляе да нас праз 5—10, а часам і болей лзён.

Працяг са старонкі 22.

Затриманыя на флэш-мобе ў абарону пісьменнікаў

28 красавіка каля Вярхоўнага суду былі затрыманы 8 удзельнікаў флэш-мобу ў падтрымку Саюзу беларускіх пісьменнікаў. Усіх адпушцілі, перапісаўшы пашпартныя звесткі.

Свята працы

І траўня пасля мітынгу ў Менску быў затрыманы актывіст АГП **Iгар Шынкарык**: у яго забралі правы і зьнялі нумарныя знакі з аўтамабіля.

Адразу пасъля мітынгу позув ў міліцью на З траўня атрымаў кіраўнік БСДГ **Станіслаў Шушкевіч**, аднак у міліцыю не пайшоў — паехаў на форум у Вільню.

Навучэнца радыётэхнічнага ка-

леджу **Мікіту Чумілава** затримали і траїння пасьцля акцыі салідарнасці з палітвязнямі за плякат «Свабоду Мілінкевічу». З траїння суд асуздзіў яго на суткі арышту, аднак праваахоўныя органы не паведамляюць пра тэрмін арышту.

У Съветлагорску і траўня ак-
тыўістка **Натальля Бордак**
выйшла на Цэнтральную плош-
чу зь бел-чырвона-белым
сцягам і плякатаам «Работу —
аухвярам систэмы!»

І траўня ў Гомелі міліцыянты затрымалі падчас распаўсяду ўлётак пра абарону правоў працоўных **Аксану Сергіенку**, а таксама **Андрэя Доўжыка** і **Юр'я Прапачова**, якія прыйшлі на дапамогу дзячынне. 6 траўня адбіліся суды: дзячыны не асудзілі на 15 сутак, хлопцам далі па 7 сутак арышту.

Калінкавічы

Пры канцы красавіка Калін-
кавіцкі раёны суд асуздіў на
штрафы ў 1 млн руб. (кожнаму)
жонку і сына грамадзкага акты-
віста зь мястечка Бабровічы **Кан-**
станціна Кавалені: іх звына-
вацілі ў «дачы фальшивых пака-
зыняй». Самога Каваленю віна-
ваціаць у крадзяжы ровара, а
ジョンка і сын кажуць, што ў мо-
мент крадзяжу ровара Каваленя
быў дома.

Вузда

З траўня ў Вузьдзе з ініцыятывы прокуратуры дапытлівіктыўства БСДП(НГ) **Віктара Крывала** за ягоную заяву пра фальсифікацыю ў гэтым раёне вынікаў рэфэрэндуму й парляманцкіх выбараў.

Нясьвіж

4 траўня съледчы паведаміў
моладзевай актыўістцы зь Нясь-
віжу **Насьце Азарцы**, што

крымінальна справа на яе не-
зубаве будзе спыненая. Дзял-
чыну вінавацілі ў дзейнасці ад-
імія незарэгістраванай арганізацыі
(«Малады фронт»). Съледчы
Дзымітры Мехаў адмыслова
прыехаў 4 траўня зь Менску ў
Нясвіж на апошні допыт і зары-
зом паведаміў пра тое, што ў суд
ейная справа ная пойдзе. Таксама
ён узяў з Азаркі падпіску, што
яна на будзе ўдзельнічаць у
дзейнасці «Маладога фронту».

Горадня

Анжаліку Борыс 5 траўня выклікалі ў міліцыю ў звязку з тым, што ё яе карэспандэнцыі знайшлі *Magazyn Polski na uschodzstwie*. Ей пагражае разбор на адміністрацыйнай камісіі за «распаўсяд ідэялягічна варожай прэсы». А.Борыс у пратаколе до-птыту зазначыла, што парушанае яе права на таямніцу ліставаньня.

AII

Просім падпісчыкаў
«НН»
разборліва
пазначаць
нумары
кватэраў
на паштовых
скрынках.

Вельмі просім
чытачоў, якія ад
Новага году
чытаюць «НН» у
Інтэрнэце, а не на
паперы, таксама
дасылаць
прыватныя
ахвяраваньні з
разьліку 6000 на
месяц з пазнакай:
«за Інтэрнэт». Бяз
збору грошай
газэце не захаваць
якасць.

Шчыры дзякую за шчодрасць

Адельфіне В., Віталю К. зь Ліды.
А.Н. з Барысаўскага раёну.
Зымітру З. з Гомельскага раёну.
Ігару Ш., Міхайлу Г., Зымітру Ш., А.П. зь Берасцейскага раёна.
Людміле В., А.С. з Горадні.
Кастусю З., Паўлу Ю., Людміле Ц., Міхайлу

3. зв Віцебску.
I.П. з Паставаў.
Софій Л. з Кліачўскага раёну.
Зымітру Ж. з Воршы.
Мікалаю В. з Пружанскага раёну.
Ёсіфу Д. з Свіслацкага раёну.
Сяргею Т., Леаніду К., Віктару К., Андрэю С., Ігару Н., Марыі Б. з Гомелю.

Мікалаю Ж. з Мазыра.
Пяту Ш. з Наваполацку.
Валянціне Ш., Сяргею С. з Барысава.
Іне П. з Пухавіцкага раёну.
Сямёну Г. з Магілёва.
Мікалаю Н. з Салігорску.
Валеру П., Лідзії А. з Баранавічаў.
Генадзю С. са Жлобіна.
Галіне А., ГЛ. Уладзімеру М., Святлане С.,
Тацяне К., С.З., Аляксандру Г., І.К., Н.Л., Та-
цяне В., Тацяне В., Іне К., Віктару К., Галіне
Ж., Міхайлу Ф., Мікалаю С., Натальлі Л., В.П.,
Андрэю А., Казімеру Г., А.Ж., С.К., Міхасю Б.,
Л.Шч., В.В., З.М., І.В., Марыне С., Юр'ю Л.,
Ю.В., Ларысе Д., Аляксандру Б., Міхайлу Ч. зъ
Менску.

НАВІНЫ ЭЎРАЗЬВЯЗУ

Дні Эўропы ў Менску

Сёлета ў Менску 9 траўня другі раз будзе адзначацца Дзень Эўропы. Святкаваныні ладзяць дыпляматычныя прадстаўніцтвы дзяржаваў ЭЗ і краінаў-кандыдатаў. 9 траўня 1950 г. міністар замежных справаў Францыі Рабэр Шуман распавёў съвету пра сваё бачанье аб'яднанай Эўропы як ключа да будучага міру й дабрабыту на кантынэнце. Гэты дзень лічыцца Днём народзінаў Эўразьвязу. У тыднёвай праграме святкавання — імпрэзы на кожны густ.

Дні Эўропы ў Менску

22–27 траўня

22 траўня (пн)

Цырымонія адкрыцця Дзён Эўропы

18.00—18.10. Прывітальная прамова пасла Латвіі ў Беларусі, спн. Майры Моры.

18.10—18.20. Прамова міністра замежных справаў Беларусі Сяргея Мартынава.

18.20—18.30. Прамова прадстаўніка Дэлегацыі ЭЗ у Кіеве.

18.30—20.00. Прэзентацыя праграмы Дзён Эўропы;

Прыём.

Дом сібровства, вул. Захараўа, 28 (уваход па запрашальніках).

23 траўня (аўт)

Дзень Швэціі ў Латвіі

11.00—15.00. Сэмінары й прафоўныя групы, прысьвечаныя Швэціі (культура, традыцыі, мова).

16.00. Паказ кінафільму «Ніколі не бывае так, як плянуеш» (Манс Хэрнгрэн і Ханнэс Хольм, 1999 г.).

Цэнтар швэцікіх дасьледваньняў (ЦМД); вул. Сьвярдлова, 2.

17.30—19.30. Дзень Латвіі (культура, традыцыі, мова). Выступ фальклёрнага ансамблю «Ветаха».

Гатэль «Юблейны», пр. Пераможцаў, 19. Уваход вольны.

24 траўня (ср)

Дзень Баўгарыі ў Літві

14.00. Адкрыццё, прывітальныя слова дэкана гістарычнага факультэтута БДУ, рэктора БДУ.

15.00. Лекцыя амбасадара Баўгарыі праф. Петкі Ганчэва.

15.30. Выступ студэнтаў філфаку БДУ.

16.00. Паказ фільму пра Баўгарыю. Віктарына, фуршэт, дыскатэка. Амбасада Баўгарыі, гістарычны факультэт БДУ. Менск, вул. Чырвонагармейская, 6.

15.00—17.00. Дзень адкрытых дэзвярэй у Амбасадзе Літвы. Менск, вул. Захараўа, 68.

19.00. Амбасада Літвы прэзэнтуе канцэрт Юдыты Лейтайдэ. Менскі катэдральны касцёл, пл. Свабоды. Уваход вольны.

25 траўня (чц)

Дзень Нямеччыны, Францыі ў Аўстрый

Раніца—дзень. Кароткатэрміновыя сэмінары й групы абл меркаваныя, прысьвечаныя Нямеччыне, Францыі ў Аўстрый (культура, традыцыі, мова).

19.00. Дзень адчыненых дэзвярэй у Міжнароднай бібліятэцы ЦМД.

Інстытут нямечкіх дасьледаваньняў і Франка-беларускі цэнтар (ЦМД), пр. Газэты «Праўда», 11.

20.30. Паказ фільмаў «Гавары-гавары» (Францыя), «Сонечная алея» (Нямеччына).

Дом сібровства, вул. Захараўа, 28. Уваход вольны.

26 траўня (пт)

Дзень эўрапейскіх моваў

11.00—17.00. Прэзэнтацыі моваў. Паказ кароткамэтражных фільмаў, прысьвеченых асобным краінам.

Дом сібровства, вул. Захараўа, 28.

18.00. Футбольны матч «Дынама» (Менск) — «Дынама» (Дрэздэн).

Стадыён «Дынама».

21.00. Эўрапейскі DJ-фэст.

Клуб-казіно «Белая Вежа», вул. Багдановіча, 17.

27 траўня (сб)

Заключны дзень

14.00—17.00. Канстытуцыйная дамова ЭЗ (ролевая гульня са студэнтамі беларускіх універсytетаў).

18.30—20.00. Заключчая частка ролевай гульні. Гаворка пра Канстытуцыйную дамову ЭЗ.

IBB, пр. Газэты «Праўда», 11, Club Room, Seminar room.

Першая агульнаэўрапейская газэта

Грамадзянэ ЭЗ упершыню здолеюць сустрэць Дзень Эўропы ў эўрапейскай кавярні, чытаючы эўрапейскую газэту. Інстытут рэгіёнам у Эўразьвязе, пачынаючы беспрэцэдэнтны праект. 9 траўня, у Дзень Эўропы, «эўрапейскія кавярні» адчыніліся ў 25 сталіцах дзяржаваў — сяброў ЭЗ, а таксама ў Бухарэсці ў Сафіі. Прэзыдэнт Эўрапейскага ПЭН-Цэнтра Іржы Груша напісаў адмысловы тэкст «Эўропа-спакусніца», зрабіўшы намёк на старажынагрэцкі міт пра выкраданыне Эўропы Зэўсам, і заклікаў эўрапейскіх пісьменнікаў таксама напісаць свае расповеды пра Эўропу, якія плянуюцца выдаць асобнай кнігай. 9 траўня таксама выйдзе першая агульнаэўрапейская газэта *The Europe Journal*, якая на ангельскай і нямецкай мовах распавядзе пра жыццё 27 эўрапейскіх краінаў. Яе рэдакцыя сфармаваная з журналістамі газеты *Frankfurter Allgemeine Zeitung*.

На барацьбу зь піратамі

З траўня ў ЭЗ узмоцненая крымінальная адказнасць у дачыненыні да парушальнікаў аўтарскіх правоў (відэа- і аўдыёпірататаў). Віцэ-прэзыдэнт Эўракамісіі Франка Фраціні патлумачыў гэта tym, што эканоміка Эўропы нясе вялікія страты праз дзеянініца «пірататаў». Памер мінімальная штрафу за парушэнні аўтарскіх правоў цяпер вагаецца ў розных краінах ад 100 да 300 тысячай эўра. У нацыянальным заканадаўстве краінаў могуць існаваць і больш жорсткія штрафы.

Разумныя аўто

З 2009 году на эўрапейскіх аўтамабілях будзе ставіцца адмысловая систэма, якая ў выпадку аварыі падае спадарожнікавы сигнал пра месца свайго знаходжання ў найбліжэйшую выратавальную службу. Чакаеца, што ў кароткі час гэтая систэма ахопіц больш за 100 млн чалавек, якія падарожнічаюць па розных краінах Эўропы.

Зыміцер Дрыгайлі

Больш падрабязную інфармацію вы знайдзецце на партале Эўразьвязу (<http://europa.eu.int>), сайтах старшынства Аўстрый ў ЭЗ (<http://www.eu2006.at/en/index.html?null>) і Парадстаўніцтва Эўракамісіі ва Ўкраіне ў Беларусі (www.delblr.cec.eu.int і www.delblr.cec.eu.int).

Алег Скрыпка: Ваш рок круцейшы ў трэ разы!

Рэпартаж з фестывалю «Таўрыйскія гульні»: сустрэчы з Юр'ем Ехануравым і зяцем Юлій Цімашэнкі, Кіеў увесну і іншыя ўражаньні з украінскае вандроўкі. Пішуць Юрась Бусел і Але́сь Квітке́віч.

XV міжнародны рок-фестываль «Таврыйскі Ігры», праходзіў ва Украіне з 29 красавіка па 1 траўня. Ідэя пасехаць туды натхняла. Па-першае, цудоўная магчымасць зъбегчы ад пасълявыбарнай калатнечы з усімі яе акаличнасцямі, а, па-другое, рэдакцыянае заданыне «НН» на руках. Прыехаўшы загадзя куп-

ляць квіткі, мы былі непрыемна зъдзіўлены: з-за мноства выходных дзён патрапіць на фестываль у горад Кахоўка Хэрсонскае вобласці можна было толькі цягніком праз Кіеў 29 красавіка. Квіткоў на іншыя цягнікі папросту не было.

Кіеўскі вакзал сустрэў бел-чырвона-белымі сцягамі — то група ўкраінцаў чакала сваіх сябров з Беларусі, што ехалі ў суседнім з намі вагоне. Маючы дзесяць гадзін да цягніка на Кахоўку, вырашылі на гэты час стаць часткаю кіеўскага жыцця. Хрышчацик, Майдан, Сафія, Міхайлаўскі сабор, Кантрактова плошча з легендарнай Кіева-Магіянскай акадэміяй, да заснаваныя якой спрычыніліся й белару-

сы... Месцы мяняліся, уражаныні не пасыпвалі ўкладацца ў съядомасці.

На пакручастым Андрэйскім узвозе, аддадзеным вулічным гандлярам сувенірамі, сустрэлі ўкраінскага прэм'ер-міністра Юр'я Еханурава. Наша жаданьне сфатаграфавацца зь ім крыху зъдзіўляло ахову, але пярэчаньняў ня выклікала. Еханураў не адмовіўся сфатаграфавацца побач зь бел-чырвона-белымі сцягамі. Развітваючыся, пажадаў нам добра гня і шчасльявай дарогі. Цікава, праўда? Прэм'ер шпакыруе з жонкай па вуліцах сталіцы; да яго можна падысьці, сфатаграфавацца, задаць пытаньне, выказаць не-задаволенасць яго працай. Ці ня гэта ёсьць дэмакратыя?

«Таўрыйскія гульні» — наймаштабнейшы і найпрэстыжнейшы музычны фестываль ва Украіне. Упершыню ён прайшоў у мястэчку Кахоўка ў 1992 г. За 15 гадоў фестываль наведалі 3 млн 500 тыс. гледачоў. На яго сцэне выступілі больш за 200 зорак з 22 краін свету. Сярод іх — *Slade, BB, Крыс Норман, «Браво», Deep Purple, Status Quo, Doctor Alban, «Скрабін», Руслана, «Любе», «Ляпіс Трубецкій» і інш. Традыцыйна цягам усяго фестываля на дэйнай сцэне выступаюць маладыя украінскія выканануці. Таксама адбываеца ў папулярны піўны чэмпіянат, фіналісты якога змагаюцца за тытул чэмпіёна на вечаровай сцэне ў апошні дзень фестываля. Падчас «Гульняў» праходзіць і конкурс «Каралева Украіны». Штогод у Кахоўцы за гэты тытул змагаюцца 26 самых чароўных дзяўчатаў з усіх рэгіёнаў Украіны.*

ЮРАСЬ БУСЕЛ

«Ляпіс Трубецкій» грае на «Таўрыйскіх гульнях».

прамэнад

Здаецца, такі выпадак адлюструювае максымальнае набліжэньне ўлады да народу.

Мы дабраліся да Кахоўкі і адразу накіраваліся на прэс-канфэрэнцыю з Алегам Скрыпкам.

Пытаўніце пра ситуацыю ў Беларусі і беларускі рок у прыватнасці Скрыпку ўзрушыла. «Што можна сказаць пра становішча, калі забараняюць мастацтва?! Але я прывіду адзін прыклад. У канцэртнай залі «Менск», падчас супольнага выступу з вашай «Крамбамбум», мы гralі песню «Світ». І разам са мной цалкам увесь текст сцяжалі ўсе трох тысячы чалавек, што прыйшлі на канцэрт. Я быў у шоку, па скuru мурашкі бегалі, бо нават на радзіме такога не здаралася даўно. Тэкст гэтай песні, я ўпэйнены, нават з прысутных тут украінскіх журналістаў ведаюць нямногія.

Беларуская нацыя жыве духоўным жыццём нягледзячы на ўсе забароны, а значыць, і краіна жыве! На вялікі жаль, пакуль усё яшчэ ў таталітарных умовах, але можа быць якраз гэта ёсьць фактарам таго, што ў беларускага народа завостраны культурныя рэцэптары. Я ведаю шмат якія беларускія гурты. Запрашаў «Палац» на першы фэст, які сам арганізоўваў, — «Краіна Мрій». Сёлета ў нас будзе нават дзіве беларускія групы. Раней я заўсёды лічыў, што ўкраінскія каманды найлепшыя ў сьвеце, і ўсіх у гэтым пераконваў, пакуль не пазнаёміўся зь беларускай музыкай. Ваш рок круцейшы ад нашага ў два, а то і ў троі разы! Проста найпрыгажэйшыя песні з усіх, што я калі-небудзь чуў! Гэта вельмі моцны ўзоровень. Ня ведаю: ці то праз тое, што ў краіне дыктатура, ці то гэта ў беларусоў ад прыроды... А наконт салідарнасці скажу так: БЕЛАРУСЫ! МЫ З ВАМИ!

Землякоў зь «Ляпіса Трубяцкага» на прэс-канфэрэнцыі не было. Пасыля канцэрту мы самі іх знайшлі. Хлопцы, што нас уразіла, былі невыказана радыя пагутарыць на роднай

Карэспандэнты «НН» з прэм'ерам Ехануравым.

мове, распавялі беззліч цікавых рэчаў ды пажаліліся, што такаямагчымасць (сустрэць шчырых беларусаў далёка за межамі Радзімы) выпадае рэдка. Затое на прэс-канфэрэнцыю завіталі гурты *DVS* (яго саліст-ангелец — зяць Юліі Цімашэнкі), «Борщ», «Океан Ельзи»... Можна адзначыць наяўную зорную хваробу ў лідэра апошняга — Святаслава Вакарчука. У адказ на непаважліве стаўленне, усе журналісты дэмантрыравалі адварочваліся ад сцэны, калі на ёй з'яўляўся «Океан Ельзи»...

Фінальны канцэрт уражваў. За піць гадзін на адной сцэне, апроц «OE», пабывалі такія зоркі, як *Mad Heads XL*, *DVS*, «Борщ», «Танок на Майдані Конго», «Воплі Відаплясава», «Ляпіс Трубяцкій». Драйву хапала ўсім, якасць выканання ўражвала, а па-над шматлікім натоўпам луналі бел-чырвона-белыя сцягі (паралельна з намі да Кахоўкі даехалі яшчэ некалькі «дэлегацый» зь Беларусі).

Свой «прапор» (па-ўкраінску «сцяг») мы наслілі на плячах цягам усяе ўкраінскага вандроўкі. Людзі і ў Кіеве, і ў Кахоўцы, і ў Адэсе, якія пазнаўалі беларускі нацыянальны штандар, віталіся поклічам «Жыве Беларусь!», на што ат-

рымлівалі гучны адказ «Жыве вечна!».

Вяртаныне, як і заўжды ў тыхіх выпадках, таксама поўнілася рознага кшталту прыгодамі. І неспадзянкамі... Журналісты радыё «Кіеў», якія амаль паўсяоль нас супраўядалі, так упадабалі нашую кампанію, што кінулі ўсе спрабы, адклалі працу ды ўзялі квіткі... на Менск! Яны прывезылі нам ня толькі кіеўскі торт, але й Надзею. Дакладней, песню, што гучала на «Таўрыйскіх гульнях» і сталася неафіцыйным гімнам нашае тусоўкі.

Та покі Сонце сяе, покі вода тече
— Е-е-е! Надія е!!!
Лиха біда мінае, просто повір у це
— О-о-о! Надія е!!!

Цягам двух дзён, знаёмчыся зь беларускімі вабнотамі, украінскія сябры не стамляліся нам пайтараць, што і ў нашай краіне ўсё будзе пудоўна, што незалежная супольнасць кіруеца правильнымі шляхам, і перамога непазыбежная. Бо надзея ёсьць заўжды, трэба толькі пачаць дзеянічаць!

**Юрась Бусел,
Алесь Квіткевіч
Менск—Кіеў—Хэрсон—
Кахоўка—Адэса—
Кіеў—Менск**

З трактарам трэба па-мэханізатарску! Эсэ Лявона Вольскага.

Трактар Belarus

Трактар

Сучасная Беларусь — гэта трактар. Ён прэ па калгасным полі ў пыльных аблоках і выконвае «пастаўленую задачу». На ягоных баках напісаны лацінкай слова BELARUS (што па-нашаму чытаецца БЭЛЯРУС — п'яны рускі?), ён агрэсіўны, мэтанакіраваны й неразумны...

Адна сяброўка патрапіла ў шпіталь. Здарылася гэта, што зь ёю ў палаце

ляжала бабка. І гэтая бабка пасябравала з дзяўюма іншымі хворымі кабетамі сваіх гадоў. Усё жыцьцё гэтых бабак цалкам паглынула палітыка. Увесь час яны абмяркоўвалі мінульлю выбары й сваю перамогу на іх, клялі непакорную моладзь, што не разумее свайго шчасльця. Бо гэта сапраўдане шчасльце — жыць ў іхній (бабчынай, як і перамога) краіне, дзе... (далей — набор штампаў зь дзяржаўных тэлеканалаў, якія, дарэчы, бабулькі ак-

тыўна глядзелі ўхвалялі).

І ведала ж сяброўка, што ніколі ня трэба лезыці да паджыльных людзей са сваімі перакананьнямі. Ня варта. Іх ужо да канца жыцьця ва ўсім пераканалі. Але так яе дасталі гэтыя старэчыя малапісъменныя, затое агрэсіўныя й самаўпэўненныя высновы, што аднаго разу (пасыля крыкаў пра прадажную моладзь) яна выказала ім усё, што думае.

І на халеру? З трох гарматаў яны пачалі бамбарддаваць дзяўчыну цяжкім аргументамі: маўляў, яна — абзамбованая наркаманка, ні халеры не разумее, што адбываецца ў краіне, ня трэба нам гэта *вашия* мова, вымітайцяся з *нашай* рэспублікі, калі не падабаецца, вумныя занадта, едзьце ў *свую* Прыбалтыку, выучыліся яны, глядзі ты, а хто трактарам кіраваць будзе?!

Калі пакрыўдженая сяброўка дайшла ў сваім аповедзе да гэтых бабуль-

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

чынных словаў, я й зразумеў: цяперашняя Беларусь — гэта трактар. Ня ўжо ж ты будзеш з трактарами гаварыць пра мову, культуру ці гісторыю?

Зь ім трэба неяк па-іншаму... Памеханізаторску, ці што?

Бы

Горад перанасычаны прыватным аўтатранспартам. Шмат машынаў. Ездеш у натоўпе, стаіш на сцяглафоры, разглядаеш суседзяў...

Паводле правілаў, ззаду мусіць быць напелены значык зь літарамі BY — гэтак нейкія начальнікі скрацілі Беларусь. Не BLR, BEL, BR, ну, можна было нешта адпаведнае прыдумаць. А яны прыдумалі ігрэк. На беларускай лацінцы чытаеща БЫ.

Напраўду, край няздзейсненых мараў, магчымасцяў... Едуць, мільгаюць — бы, бы, бы... Нам бы, мне бы...

І ў кожнага сваё БЫ.

У кагосяці яно простае — чорнае на белым. Указвае на нэутральнасць.

У кагосяці БЫ гэткае піжонскае — срэбнае ці залатое. Дарагое. На азадках дарагіх машынаў.

Сустракаеца «свядомае» БЫ — бел-чырвона-белое.

І, зразумела, шмат БЫ чырвона-зялёнага ды яшчэ й з арнамэнтам. Упішчылася неяк усё гэтае багацьце ў маленькі значык на азадку самахода. А ў некаторых яшчэ наперадзе побач з кіроўцам прышліены папяровы сцяжок гэткае ж расфарбоўкі.

Але гэта яшчэ не радыкалы. Ёсьць у Менску BMW, дык там на рамцы, што трymае нумар, напісана «Наш президент — Лукашэнко».

ДАІ, напэуна, ніколі надоўга не затрымлівае.

І на гаргарыстых трактарах, якія з рэвам упарты прасоўваюцца сярод спрытных машынаў, таксама ёсьць БЫ. Гэткае ня вельмі ахайнае, трафарэтнае. Навошта яно трактару? Я

думаў, што БЫ пазначае транспартны сродак, каб за мяжою можна было зразумець, адкуль, зь якой краіны прыехаў гэты самаход. Легкавікі, аўтобусы — тут усё зразумела. А трактар?

Вось не заўважаў, на трамваях з трамлейбусамі ёсьць альбо не?

Пераемнасць

Aдзін сябар распавядаў: бабуля ягоная — таленавіты й адэкватны чалавек — на першых выбарах упадабала цяперашняга презыдента. І з таго часу на кожных наступных галасавала за яго. А мама гэтага сябра (назавем яе Галінаю), адкуваная й творчая асoba, усё абураляса: як гэта яе культурная й таленавітая маці галасуе за неінтэлігентнага кандыдата.

А бабуля была ўжо старэнка. Але бадзёрая. Зусім не агрэсіўная, як тыя бабкі з трактара BELARUS. Папросту зрабіла свой выбар. Прагаласавала за чалавека з народу. Нікога не агітавала, не спрачалася. Пайшла й прагаласавала. Культурна. Паважаю.

А Галіна таксама досьць культурная. І як мой сябар заводзіў гутарку пра ўладу, культурна асуджала бабулін выбар.

Шмат часу мінула. Бабулі ўжо німа. І мама пастарэла. Незадўажна ўвайшла ў пэўную «ўзроставую катэгорыю». І таксама цяпер галасуе... Яна думае, што за ўласны дабрабыт, за спакой...

А насамрэч — за трактар BELARUS, якога ніколі ня бачыла, хіба на якой выставе, бо ўсё свядомае жыццё пражыла ў горадзе.

Трактарысты

Aвось дзяржаўныя мас-мэды. Напрыклад, тэлеканалы. Агрэсіўныя, мэтанакіраваныя, некарэктныя. Гэта ж натуральны трактар! Той самы трактар BELARUS. Ён

упарты едзе па краіне, па мазгах гледачоў, так званых шараговых грамадзянаў, якія пасля работы, прыехаўши на сваім «пасаце» з чорна-белым БЫ на хвасце, прылеглі на канапу з бутэлькай піва. Адпачыць. Паглядзець тэлевіzar. Леглі адпачыць, а патрапілі пад трактар. Вось праехаў па іх гэты «жалезнны конь», і праз год на азадку «пасаціка» ўжо красуе чырвона-зялёнае БЫ.

Самы час здымалі фільм «Трактарысты».

Яны съпяваюць, скачуць, даюць інтэрвю, усыміхаюцца — шматлікая брыгада эстрадных трактарыстаў. На чарговым урачыстым канцэрце (гэтым разам ён прысьвячаўся съветству съвіту вялікага каstryчніка) яны адпаведна й выглядалі — у будзёнаўках, у цяльняшках, папахах... Трактарысты!

Вось адна трактарыстка, удзельніца агітацыйных канцэртаў, кажа незалежнаму журналісту пра мітынгуюцца: «Каб так дзейнічаць, як яны, трэба быць невукам, ня мець анікай інфармацыі пра сваю краіну, не разбіраца ў працэсах, якія адбываюцца».

А я ведаю гэту жанчыну. Быў знаёмы зь ёй. Ну, съпяваеш ты, дай съпявай сабе! Ніхто ж цябе ня цягне за язык, не прымушае «кампэтэнтна» выказвацца пра ситуацыю. А вось выказалася, і стала зразумела, што менавіта трактарысты ўсебакова адкуваныя, маюць мора інфармацыі пра сваю краіну і разбіраюцца ў працэсах. Не гнілай ж інтэлігенцыя — пазты зь пісменьнікамі, філёзафы, усякія незалежныя музыкі і студэнты-бунтары. Таму іх і не паказваюць па тэлеканалах. А разумную вышэйпамянённую съпявачку-трактарыстку паказваюць.

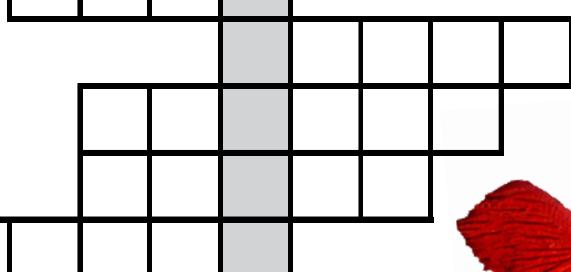
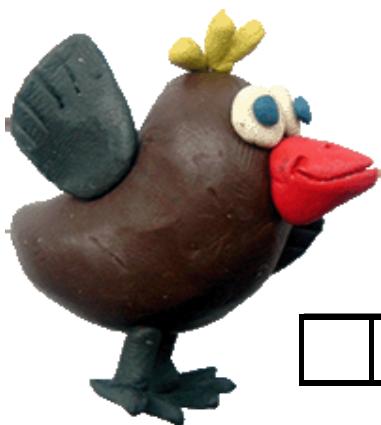
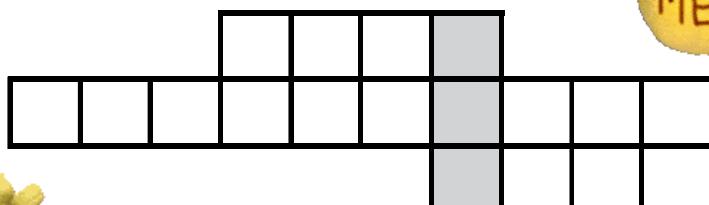
Лявон Вольскі — рок-музыка, літаратар, мастак.

Беларуская палічка

www.knihil.com *Что чытаць?*

Лясная крыжаванка

Калі вы правільна запоўніце крыжаванку, у слупку прачытаеце назvu мясьціны, дзе можна адшукаць усё тое, што вы бачыце на здымках!

Капітан Танака ©

**17 траўня
19.00**
— у малой залі КЗ
«Менск» (вул.
Кастрычніцкая, 5)
адбудзеца канцэрт
Зымітра Вайцюшкевіча
і WZ-Orkiestra:
5 гадоў разам.

ЮЛІЯ ДАРАШКЕВІЧ

Драўлянае вясельле Вайцюшкевіча

- КАНЦЭРТ**
- Мэтал-фэст**
у «Рэактары»
19 (пт), 18.00 — мэтал-фэст з
удзелам гуртоў: *Asguard*, «Ка-
меадзіца», *Dialectic soul*,
Svarga, *Imprudence*, *Znich*,
Serdce ды іншых. Квіткі:
10 000 (танцпляц), 14 000
(столік + кампакт-дышк у па-
дарунак). Продаж квіткоў: пе-
раход Я. Коласа і перад па-
чаткам канцэрту. Даведкі па т.:
649-08-88, 766-24-25.
- ТЭАТРЫ**
- Купалаўскі тэатар**
12 (пт) — «Ажаніцца — не
журыцца».
13 (сб) — «Смак яблыка».
- 14 (недз), 15 (пн)** — «Памінальная мал-
ітва».
19 (пт), 20 (сб) — «Вечар».
21 (недз) — «С.В.».
ранішнія спектаклі
14 (недз), 21 (недз) — «Сынеж-
ная каралева».
- малая сцэна**
14 (недз), 17 (ср) — «Дзікеа-
паляваныне караля Стаха».
20 (сб) — «Муж для пастэсы».
- Тэатар юнага гледача**
12 (пт) — «Марныя намаганьні
каханья».
13 (сб) — «Сястра мая Руса-
лачка».
13 (сб) — «Гісторыя каханья»
Паласатага Ката і сэньярыты
Ластаўкі».
- 14 (недз), 18 (чц), 19 (пт) —**
«Залатое сэрцайка».
14 (недз) — «Паліяна».
16 (аўт) — «Апошняя дуэль».
17 (ср) — «Папялушка».
18 (чц), 19 (пт) — «Жураві-
ныя пёры».
20 (сб) — «Дзень народзінаў
ката Леапольда».
21 (недз) — «Каліф-кравец».
- Тэатар беларускай драма-
тургіі**
12 (пт), 19 (пт) — «Белы анёл
з чорнымі крыламі».
13 (сб) — «Адэль».
14 (недз) — «Містэр Розыг-
рыш».
17 (ср) — «Шлях у Царград».
18 (чц) — «Кабала съято-
шаў».
20 (сб) — «Чорны квадрат».
21 (недз) — «Валянціна».

КІНО НА ВЫХОДНЫЯ

Яра, даліною

Гэта здарылася ў даліне
(Down in the Valley).

ЗША, 2005, каліровы, 125 хв.

Жанр: псыхалягічна драма.

На гэтым тыдні ў Менску паказваюць карціну, якая мела поспех у Канах. Фільм выглядае на вэстэрн. Але гэта сучасная псыхалягічна драма з пагрозь-
лівымі таямніцамі.

Пекная юная Тобі (Эван Рэй-
чэл Вуд) знаёміца з мужчынам ва-
лащутам (Эдуард Нортан), каўбо-
ем-выхавальнікам. Раман паміж
героямі разгортаеца, але, але,
але....

Эдуард Нортан выбітны ролямі
з «двойным дном» — ягоныя
пэрсанажы прыходзяць нешта,
за імі ходзіць ценъ-двойнік (як
клерк з «Байцоўскага клубу»). У
«далінным» выпадку актор Нортан
выступіў яшчэ й супрадусэ-
рам стужкі. Ён і рэжысэр Дэйвід
Джэкабсан знайшлі адзін аднаго.
Джэкабсан таксама цікавіць
дваістасцю чалавечай прыроды,
гульня паміж рэальным і ўяўным
і таямніцы псыхікі.

Сэнсы ў менскім Доме кіно:
10, 12—14 траўня — 18.50,
21.00; 11 траўня — 18.50.

Андрэй Расінскі

НАШЫ ШАШКІ

Ці будзе фокус?

Стаклеткавыя шашкі ніколі не ка-
рысталіся ў Беларусі шалёнай папу-
лярнасцю: выглядае, нават слайўныя
перамогі Аркадзя Гантварга ды Зоі
Голубевай мала што зъмянілі ў гра-
мадzkай думцы. Гледачоў на чэмпія-
наце краіны, што кагадзе завяршыўся
у менскім Палацы шахмат і шашак,
можна было пералічыць на пальцах.
Адзін з іх адразу прызнаўся карэ-
пандэнту «НН», што гуляе на 64 клет-

ках, а завітаў у палац, каб зірнуць на
старых знаёмцаў. Судзіў імпрэзу вэ-
тэрэн журналістыкі і барацьбы з мэл-
іярацыяй Аляксандар Шабалін.

Лёс шашачнай кароны вырашыўся
ў апошнім туры. Андрэй Валюк пера-
мог Віталя Варушылу, Аляксандар
Булатаў — Аркадзя Плакхіна. Сп. Ар-
кадзь успрыняў паразу эмацыйна:
«Гэх, абняславіўся...», Міжнародны
гросмайстар па расейскіх шашках
апынуўся ў «хвасыце» — зрешты, яго-
ны стаклеткавы рэйтынг і быў ніжэй-
шы за сярэдні.

Паводле дадатковых паказынікаў
першым выйшаў Валюк, другім —
Булатаў. Трэцяя пазыцыя ў майстра
ФМЖД Андрэя Толчыкава. Пераможца
першай лігі Ігар Міхальчанка
гэтым разам быў толькі чацвертым.

Мо чэмпіён съвету па шашках-64,
32-гадовы гарадзенец Андрэй Ва-
люк, адначасна заваюе сусветнае
першынство і на вялікай дошцы? Та-
кога пакуль нікому не ўдавалася. Ка-
жучы словамі палітыка з Малога
Сітна, гэта быў бы фокус!

ВР

У НУМАРЫ

Жывеце да саміту G8?

Перамога Саюзу пісьменнікаў: тактычна ці стратэгічная? Старонка 9.

Год без Скарыны

Моладзь адзначыла флэшмобам. Старонка 22.

Чоткі Чачоткін

У Горках звынішчылі тыраж мэтадычкі па гісторыі Беларусі. Старонка 8.

Ордэн Свабоды

Скульптар Алеся Шатэрнік зрабіў эскіз будучай узнагароды. Старонка 19.

Алег Скрыпка: Ваш рок круцейшы ў тро разы!

Рэпартаж з фэстывалю «Тайрыйскія гульні». Старонка 26.

ПАШТОВАЯ СКРЫНКА

Міколу І. з Горадні. Ня маєт магчымасці дасылаць Вам задарма «нумары для закідання ў скрынкі ў Вашым доме». А вось каб Вы набылі прынтэр, Вы маглі б самастойна здрукуюваць злабадзённыя матэрыялы дый закідаваць ва ўсе скрынкі свайго пад'езду.

ЖАРТЫ

***
Сустракаюцца два судзьдзі.

— Слухай, ты бульбу ўжо садзіў?

— Не яшчэ, а што ёй інкраймінуюць?

***
— Перад тым, як узяць вас на працу на нашу фірму, я хачу даведацца, ці ня схільныя вы красыці, падманваць, спазняцца.

— Не. Але калі гэта патрэбна вашай фірме — магу навучыцца.

«НН» СТО ГАДОЎ З ВАМИ

(Ад нашых карэспандэнтаў)

Пінскі паліцмейстар, Чарнаглазаў, па прыгаворы губэрнатара адбыў сямідзённы арышт. На яго, какуюць, было шмат жалаб.

***

Ігумен, Менск. губ.
Даўно ўжо людзі пагаворывалі, што ў нашым га-

радку ня ўёс ладна, аж вось цяпер выявілася, у чым прычына. Благая хвароба расшырылася паміж жыццялём, што mestавы доктар павінен быў звязаць да лекарскага аддзелу з паведамленнем, што хвароба прымае грозную меру.

«НН». 1911. №18—19

ПРЫВАТНЫЯ АБВЕСТКІ

КАНТАКТЫ

Кнігі «Нацыянальная ідэя. Фэнамэналёгія Беларусі», «Пакаленне Маладога Фронту», артыкулы, апавяданні, інтэрвю Паўла Севярынца — на www.sevarynets.net

Выказываем шчырую павагу Зымітру Даўжкевічу і нашае захапленне ягоным чыстым і вольным беларускім сэрцам

Згодна з пастановай ураду, дасылаючы прыватныя абвесткі аб знаёмастах, аўтары мусяць падаваць: свае пашпарнтыя звесткі; текст абвесткі; тэрмін дзеяньня абвесткі. Гэтую інфармацыю можна дасылаць на электронны альбо паштовы адрес Рэдакцыі.

Запрашаем 14 траўня (нядзеля) у падарожжа

292-54-58,
622-57-20,
509-12-16
(Зьміцер)

на маршруце: Менск—Быхаў—Магілёў—Вейна—Княжыцы—Салтанаўка—Менск.
20—21 траўня: Вільня.

28 траўня (нядзеля): Замосцьце—Слуцак—Чыжэвічы—Гразавок—Грозаў—Цімкавічы—Бабоўня—Наднёман.

Наша Ніва

незалежная газета

заснаваная ў 1906, адноўленая ў 1991

галоўныя рэдактары «Нашай Нівы»:

3.Вольскі (1906), А.Уласаў (1906—1914), Янка Купала (1914—1915), А.Лукшэвіч, У.Знамроўскі (1920), С.Дубавец (1991—2000).

сакратарка рэдакцыі Наста Бакшанская

галоўны рэдактар Андрэй Дынько

фотарэдактар Арцём Лява

нам.галоўнага рэдактара Андрэй Скурко

мастацкі рэдактар Сяргей Харэўскі

выдаец і заснавальнік Фонд выдання газеты

«Наша Ніва»

АДРАС ДЛЯ ДОПІСАЙ:

220050, Менск, а/c 537

Tel/fax: (017) 284-73-29, 8-029-613-32-32,

8-029-707-73-29.

E-mail: nn@promedia.by

On-line: www.nn.by

© НАША НІВА. Спасылка на «Нашу Ніву» абавязковая. 12 палос форматам А2, 6 друк. арк. Друкарня РУП «Вядавецтва «Беларускі Дом друку». Менск, пр. Ф. Скарбіны, 79. Рэдакцыя не насе адказнасць за змест раглянных абвестак. Кошт свабодны. Пасывядчанне аб регистрацыі пэрыядычнага выдання №581 ад 4 ліпеня 2002 г., выдадзена Міністэрствам інформацыі Рэспублікі Беларусь. Юрдычны адрас: г. Менск, вул. Калектарная, 20а, п. 112. Р/р 30152/1200012 у МГД ААТ «Белінвестбанка», Менск, код 764.

Наклад 2721. Газета выдаецца 48 разоў на год.
Нумар падпісаны ў друку 23.00 26.04.2006.
Замова № 2531. Рэдакцыйны адрас: Менск, Калектарная, 20а/2а